

gölge

ALİBEYKÖY ANADOLU LİSESİ EDEBİYAT DERGİSİ, SAYI 5

gölge 2023

2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı

Alibeyköy Anadolu Lisesi

Yaratıcı Yazarlık Atölyesi

Genel Yayın Yönetmeni: Emel Çarkçı

Yazı Değerlendirme Kurulu

Sümeyra İlknur Çelenli

Merve Sena Kurt

Melek Naz Tanrikulu

Fatma Rüya Uçum

Ebrar Ademoğlu

Ön-arka kapak: Sümeyra İlknur Çelenli

Alibeyköy Anadolu Lisesi

Okul Müdürü: Faruk Atacan

İÇİNDEKİLER

- 12-M FATMA RÜYA UÇUM, şiir, *Eflatun Duvar*, s.5
- 12-I SÜMEYRA İLKNUR ÇELENLİ, öykü, *Mavi Ev Siyah Kedi*, s.6
- 11-I DENİZ PAMUKÇU, şiir, *Yakıcı Sır*, s.10
- 10-A MERVE SENA KURT, öykü, *Gülümseyen Hayalet*, s.11
- 11-I EDA ÖNAL, şiir, *Hayat Roman mıdır*, s.13
- 11-F MELEK NAZ TANRIKULU, öykü, *Kiraz Ağacı*, s. 14
- 11-D SEDEN SU ALVER, öykü, *Bir Otobüs Koltuğunun Günlüğü*, s. 15
- 12-I SÜMEYRA İLKNUR ÇELENLİ, eleştiri, *Ezilenler Üzerine Bazı Düşünceler*, s. 16
- 12-I YAĞMUR CEREN SORHAN, şiir, *Kayık ve Yolcular*, s. 20
- 11-F İREM NUR YİĞİT, öykü, *Sel Paniği*, s. 21
- 11-I ŞAHSENEM TEPE, öykü, *Gizemli Lokomotif Patikası*, s.22
- 11-I ZEYNEP ECEM KAYNEK, öykü, *Özlem*, s.24
- 11-I BERFİN MİNA GÜVERCİN, şiir, *Yitiriş*, s. 25
- 11-G İLAYDA İLHAN, öykü, *Ölüm Artık En Güzelimde*, s. 26
- 12-I EBRAR ADEMOĞLU, inceleme, *Boccacio ve Decameron*, s.27
- 11-F SELEN SOLMAZ, öykü, *Dumanı Tüten Hatıralar*, s.28
- 11-I TUNA SARIKUŞ, öykü, *Yolculuğun Şansı*, s. 29
- 11-I SILA KURT, öykü, *Geride Kalanlar*, s.30
- 11-I YAĞMUR AVCI, öykü, *Gerçekleşmeyen Düşler*, s. 31
- 11-F AYÇE SU DEMİR, öykü, *Şans*, s.33
- 11-I MUHAMMED ORHAN İDİL, öykü, *Kırk İki*, s. 34
- 11-I FURKAN SEZER ALBAYRAK, öykü, *Mektup*, s.36
- 11-I EDA ÖNAL, şiir, *Yalnızız*, s. 37
- 12-L SILA NUR KARAKAYA, şiir, *Güneşli Günler*, s. 38
- 11-F SELEN SOLMAZ, inceleme, *Serenad*, s. 39
- 11-F MUSTAFA EMİR KARAKURT, eleştiri, *Beyaz Diş'i Okumak*, s.40
- 11-F ELİF SU PARÇAL, deneme, *Bir Roman Kahramanı: Zebercet*, s. 41
- 11-F SELİN KARGÜL, inceleme, *Franz Kafka- Babaya Mektup*, s. 42
- 11-F AYÇE SU DEMİR, inceleme, *Kürk Mantolu Madonna*, s. 43
- Emel Çarkçı, Atölyede En Çok Tartışılan Konular*, s. 44

Resim: Ada Duman

Merhaba,

Dergimizin beşinci sayısıyla karşınızdayız. Atölye çalışmalarını yıl boyunca sürdürdük. Uzun bir aradan sonra yüz yüze toplantılar yapmak hepimize iyi geldi. Yaratıcı yazarlığın sırlarını birlikte çözmeye çalıştık. Örnek metinler okuduk. Farklı teknikler kullanarak öyküler yazdık. Kendi yazdıklarımız üzerinde değerlendirmeler yaptık. Cümle cümle, sözcük sözcük sorguladık. Yazılan metinlerdeki değişimleri görmek heyecan vericiydi.

Bu sayımızda öykü ve şiirlere ilaveten kitap değerlendirmeleri de okuyacaksınız. Ayrıca dördüncü sayımızda vurguladığımız gibi “Herkes hikâye anlatıcısıdır.” diyerek sınıflarda yazdırdığımız öykülerden bir seçki sunacağız. Bunun için üç farklı yöntem kullandık: bir konu belirlemek ve buna uygun bir öykü yazmak, bazı kelimeler verip öykü içinde geçmesini istemek, başka bir öyküden alınmış paragrafi tamamlamak.

Öğrencilerimizin çizimleriyle sunuyoruz. İyi okumalar dileriz, sevgiler...

Fatma Rüya Uçum

Eflatun Duvar

Belki de sadece giderim.

Ardımda eflatun duvarına asılı

Fotoğraflarım ve incik boncuğumu bırakarak.

Tekrar başlar senden önceki sahil yürüyüşlerim

Beceriksiz düşüşlerim

Ve sen beni yalnızca

Boş parkların banklarında hatırlarsın.

Bizli anlardan kalan tek tük görüntülerde uçuşunca zihninden

Yürüyüşlerin değişir bahar sabahlarında,

Tekrar tadını seversin balığın

Kaybettiğin o kırık beyaz ışık mesken tutar

Bedeninin her köşesini,

İşte o vakit silinir bıraktığım her iz

Ve alışırın.

Resim: Ebrar Ademoğlu

Sümeyra İlknur Çelenli

Mavi Ev Siyah Kedi

Kavrulmuş fındık kokuyor. Yanmış olmalılar. Sağımdaki bahçeli evden geliyor. Boyum kadar duvarlarla çevrilmiş ama demir bahçe kapısından belli oluyor evin neye benzediği. Eğiliyorum. Bakıyorum da göbeğim çıkmış. Çıkmaya da devam ediyor. Çıkıyor, çıkıyor!..

“Ah! Geri git! Git içeri çıkma dışarı!” Karnım dediğimi dinlemeyip beni bahçenin demir kapısına sürüklüyor. Kontrolün bende olduğunu göstermeliyim yoksa beni dinlemeyecek. Demirlikleri tutuyorum. Karnım sağa sola hareket etmeye devam ediyor. Demirliklerle beraber sallanıyorum. O kadar geriye dönüyor ki şimdi göbeğim, birazdan

tutduğum kapıya çarpacağım. Durdu. Ama sonra son hız tekrar kapının üstüne! Yüzüm çok acıyor.

Dizlerimin üstünde duruyorum, düşmüşüm. Karnım artık yerinde sanırım. Eğiliyorum. “Ha! Yok! Nasıl?”

Vücudumun ortasında kocaman bir delik varken ayağa kalkamıyorum. Tutunacak bir şey lazım. Sırtımdaki ağır çantayla boynumu döndürmeye çalışırken görüyorum... Taş, kocaman bir taş var solumda. Ona tutunarak önümdeki eve doğru gitmeye çalışacağım. “Af edersiniz! Orada kimse var mı?”

Mavi duvarlı gecekondudan ses çıkmıyor. Büyük taşı sürükleye sürükleye evin giriş kapısına ulaşmaya çalışıyorum. Şimdi sadece tokmağa ulaşmam lazım. Ev kilitliyse de yapacak bir şey yok.

“Ha, şükür ki açık!”

Yabancı birinin burası. Yaptığım doğru değil... Karnımı geri almazsam da eve gidemem. Kapı açık artık. Bundan sonra sürükleneceğim, kirli taşı eve sokmayayım bari!

Evin sofası; yerler tahtadan, gıcır gıcır ediyorlar sürünürken üzerinde. Dışarısı gibi içerisi de mavi. Tam karşımda oturma odası var. İçeri girip, göz atıyorum koltukların altına ama karnımı göremiyorum. O sırada bir keman sesi duyuyorum. Mi mi fa mi... do re mi fa... Çok sakin. Yavaşça odadan çıkıyorum. Ama kafam karışıyor. Dış kapı buradaydı? Yemin ederim ki sofa oturma odasının karşısındaydı... Sertçe yutkunuyorum.

Hala devam eden keman sesi soldan geliyor. Ama solumda bir kedi var. Kedi vücutlu bir teyze...

“Bu ne! Bu ne?”

Yüzünde buruşukluktan başka bir şey olmayan, yeşil koca gözlü bir teyze patileriyle saçını yalıyor. “Ne bağıryorsun evimde?” diyor sağımdaki biri. Dönüyorum. Teyze, teyze vücutlu bir kedi var! Siyah kedi kafasını bana doğru eğiyor. “Sende mi fındıklar için buradasın? Söyle bakalım.”

“Hayır, hayır! Ben gelmek istemedim bile buraya. Karnım getirdi beni. Fındıkları almayacaktım yemin ederim!”

“Hep böyle derler!”

“Hep mi? Kimler der?”

“Senin gibi açgözlü veletler tabii ki. Şuradaki kazana bakarsan hepsini görürsün.”

İşaret ettiği yer mutfaktaki ateşin üstündeki kazan. “İyi de... İçinden çiçekler çıkıyor.”

“Kesinlikle! Onların bu şekilde daha faydalı olduğunu düşünüyorum.”

“Ha?” diyorum yüzümü ekşitirken.

Kedi kafalı teyze, benim bildiğim Anadolu ninelerine benzemiyor. Beni öldürecekmiş gibi baktığından değil. Elindeki yakut yeşili yüzükler, mavi elbisesi, beyaz önlüğü... Ne bu ülkeden ne de bu zamandan. Bir şey hatırlamış gibi birden kediye ait sarı parlak gözlerini büyütüyor. Aynı şaşırılmış donuk yüzüyle teyze kafalı kediye doğru gidiyor. Önümden geçiyor, “Ah basmasana elime, bunak!” Ağzımı kapatıyorum hemen. Beni duymadı neyse ki. Teyze kafasını bir lego gibi çıkardı kedinin vücudundan. Kedinin kafasını da kendinden.

“Hah! Böyle daha iyi. Boynu olmayan bir canlıyken senin gibi yerde sürüklenen biriyle konuşmak zor oluyor.”

Ellerini üstündeki dantelli önlüğe silerken siyah kedi de kaçıyor mutfağa.

Çizim: Şüheda Köseli

“Gel bakalım. Gel de bana en sevdiğin çiçeği söyle.”

Sesim istediğim gibi çıkmıyor, çatlıyor. "Neden, neden söyleyeyim? Fındıklar için değil karnım için geldim ben!"

“Hım? Sana olmak istediğin çiçeği soracak kadar nazik olmama rağmen nankörlük mü ediyorsun? Seni kendi ellerimle sürüklemeyen gelersen çok iyi edersin yoksa canın fena halde yanacak.”

Sertçe yutkunuyorum yine. Yapacak bir şey yok. Sürüklüyorum kendimi mutfağa. Gıcır gıcır... Mutfak raflarla dolu, raflar da kavanozlarla. Hepsinin üstünde etiketler var: “Lale, Meslina, Leyla, Murat...” Demek ki çiçekle bitmiyor olay. Ezip toz da yapıyor. Cadı bu kadın.

“Bak bakalım, hangisi güzel?” Bana üstü tozlu, kahverengi ciltli kalın bir kitap veriyor. Üstüne üfleyip umutsuzca açıyorum kitabı. Sayfaların hepsinde çiçeklerin özenle çizilmiş resimleri ve latince isimleri var.

“Bu olsun o zaman.” Tracheophyta diye bir çiçeği seçtim. Damarlı bitkiler miymiş neymiş. Kadın üstüme bir büyü yapmış olsa gerek. Direniş göstermeden onun dediklerini uyguluyorum.

Tik tik tik... Bir fincan ve bir çaydanlık. Bana bakıyorlar. Fincan çaydanlığın üstüne zıplıyor. Nasıl oluyorsa kapağı açıveriyor. “Ha! Karnım! Karnımı buldum!” Çaydanlıktan çıkan karnım, bana doğru ilerliyor.

Ama Yaşlı kadın karnımı yakalıyor! Tutup sıkmaya başlıyor “Ne bu saçmalık? O kadar kolay değil. Yapma!”

“Yalan söylemiyormuşsun. Gerçekten karnın getirmiş seni buraya! Şimdi... Bunu sana vermezsem, ayağa da kalkamazsın değil mi? Keh keh keh keh!”

“Beni çiçeğe dönüştürmeyecek misin zaten? Ver gitsin işte. Söz veriyorum kalacağım burada.”

Sana neden inanayım deyip karnımı kazana attı. Karnım artık bana bağlı değildi tabi ama canım çok, ama çok acıdı. Kıvranıp durdum yerde. Dayanamadım. Tırnaklarımı tahta yere geçirmeye başladım. Yerde çizgiler kalıyor, iğrenç sesler çıkarıyordu tırnağım. Bir çığlık atıp kulaklarını kapattığını hatırlıyorum cadının.

“Ah!.. Kes şunu! Kes şunu seni küçük böcek! Kes artık!”

Yaşlı cadı durduğu yerde o kadar oynamaya başladı ki bütün ev titremeye başladı. O sırada her şeyi sandalyenin üstünden izleyen siyah kedi yanıma geldi: “Durumun hiç hoş olmadığını biliyorum. Ama şimdilik unutmaya çalış. Hemen dışarı çık. Yaşlı kadın da unutacaktır seni.” Konuşan kedi bana kuyruğunu uzatıyor. Sualsiz tutuyorum. Beni mutfaktan çıkarıyor. Merdivenlerden sürüklenerek iniyorum. Binlerce basamak var. Geldiğimde merdiven çıktığımı hatırlamıyorum. Gecekonudada olmadığımızı düşünüyorum. Kedi koşarken bir anda sağa dönüş yapıyor. Köşeye kafamı çarpıyorum.

Gurul gurul!.. Eğiliyorum. Karnım yerinde ve ben de bir evin harabelerinin üstündeyim. Kuyruğunu elimde hala hissettiğim kediye dönüyorum ama gidiyor hemen, yerinde başka bir şey var. “Fındıklar mı?”

Etrafıma bakıyorum. Ne kedi görünüyor ne de cadı artık. Sadece fındıklar.

“Bunları kırıp yiyemem. Kıracağı olan alsın yesin.”

Yanık fındıkları da harabeyi de bırakıp gidiyorum yoluma. Arkama bakmadan koşmak istiyorum ama büyük bir ses daha geliyor şimdi. Refleksle arkama dönüyorum. Okul yolundan dönen bir öğrenci mavi eve bakıyor. Bir şey diyor: “Fındık kokuyor. Yanmış gibi. Sağımdaki bahçeli evden geliyor.”

Deniz Pamukçu

Yakıcı Sır

Yağmurlar yağar, rüzgâr eser uzaklarda

Tanıdık bir melodi çalınır kulaklarıma

Düşen her bir damla ölümle yaşam arasında

Kalma ve gitme ayrımında

Tanıdık bir rüzgâr eser maziden bana

Tene değen her bir damla

Yakıcı sır gibi düşer hayatıma

Şimdi söyle bana fani dünya

Yaksın mı damlalar

Alsın götürsün mü rüzgârlar

resim: Sümeyra İlknur Çelenli

Merve Sena Kurt

Gülümseyen Hayalet

Beyaz çerçevelerin bile renk verebileceği kadar ruhsuz ve gri duvarları incelerken bir tablo gördü: Bir adam. Dağınık saçlar, yeşil bir ceket, eskimiş; kahverengi ayakkabılar... Yere oturmuş, dizlerine sarılmış. Kim bilir? Belki ağlıyor, belki kalbi son kez az önce atmış, belki de uyuyor. Bir kadın var yanında, sol elini adamın sırtına koymuş, ona bakıyor. Sanki. "Bak! Ben buradayım hadi kalk artık ayağa, gör beni." diyor. Sağ elinde beyaz, sarmaşık işlemeli bir tabak tutuyor. Üstündeyse neredeyse erimiş bir mum... Ancak ikisini aydınlatabiliyor. Ya gerisi? Karanlık. Hiçbir şey gözüküyor etraflarında, sadece kendileri... "Acaba şurası daha mı aydınlık" deyip gözlerini kısarak tablonun geri kalanına baktığında sadece göz yanılması olduğunu fark etti. Siyah; hep aynı siyah, karanlık; hep aynı karanlık. Gözü tekrar kadına

ilişti. Fark etmemiş. “Yine sarmaşıklar!” Bir elbise giymiş kadın. Üstünde pembe çiçekli sarmaşık desenleri...

“Adam kafasını bir kaldırıbilse belki mutlu olacak, belki yeniden can bulacak veya uyanacak. Niye kaldıramıyor, ne tutuyor onu?” diye düşünürken birden saat aklına geldi. Sevdiği kadının geçmesine sadece dört dakika kalmış. Tam ayağa kalkacakken kedisi dolandı ayaklarına, ama hızlı olması lazım. Sevmeye vakit yok, başını okşayıp geçti. Defterini, kalemlerini ve kitaplarını almak için dolabına yöneldi. Tam kapağı açtığına ne görsün? Dolaplar boş! Hiçbir şey yok! Dolapta aradıklarını bulamayınca pencerenin önündeki masasına baktı. Önceden hazırlamış yine her şeyi. Yine bütün gün başka bir şey düşünememişti. Masasına geçip, gözlüklerini taktı. Defter açık, kalem elinde. Sokakta bir baba, çocuklarına sarılmış, elinde iki tane şeker var. Sarılmayı bıraksalar görecekler. Hatta kim bilir, belki ne kadar mutlu olacaklar? Ama bırakamıyorlar. Sevgi... Tam karşılarında genç bir kız kaldırma oturmuş, elinde bir kitap var, ama okumuyor kitabı. Babayla çocuklarını seyrediyor. Pencereden bir başkasının onları seyrettiğinden habersiz.

Sabahtan beri beklediği an için süre doldu. Elleri titremeye başladı, nefesi kesiliyordu. Her saniye gözlerini bir karşıdaki binaya, bir de önündeki boş sayfaya çeviriyordu. İşte pencerede bir ışık yandı. Geldi! Penceresinden izliyordu onu, her gün olduğu gibi elindeki suyu masasına bıraktı, sonra kahverengi saçlarını bir iki tutam bırakacak şekilde topladı ve sandalyesine oturdu. Elinde bir kalem, önünde ise uzunca bir defter ve yine başka kalemler.

Kalemleri sürekli değiştiriyordu. Defteri ise eğik tutuyor, arada bir kafasını kaldırıp karşısındaki bir şeyi okuyormuş gibi yapıyordu. Perde var, gözüküyor.

Daha da dikkatli bakmaya başladı. Mimiklerinden, gözlerinin kızarıklığından kadının üzgün olduğunu düşündü. "Keşke tüm üzüntüsü benim olsa..." dedi kendi kendine. Ama sonra onu tanımadığını hatırlayıp kendi kendine söylendi. "Hem belki benim yazdıklarımı okuyordur. Kim bilir?" diye düşündü. Umud... Ah, bir çevirse yüzünü, görseler birbirlerini, göz göze gelseler. Gülümse...

Artık izlemeyi bırakıp kendisinin de yazması gerek. Ona karşı ne hissediyorsa, kendi içinde ne savaşlar veriyorsa hepsini bir öyküye dönüştürmeli. Bir ona bir deftere bakarak yazdı. Bir sayfa, iki sayfa, dört, yedi, on iki...

Yazdıklarını kontrol etti. İlk sayfalarda nokta nokta kabarıklar, sona yaklaştıkça nokta nokta ıslaklıklara dönüşüyordu. Gözünü kapatıp gözlüğünü çıkardı. Ne görsün! Kadın ona bakıyordu. Ne parmaklarını, ne kafasını oynatabiliyor, ne de gözlerini bir başka tarafa çevirebiliyordu.

İnanamayıp defalarca gözlerini kırptı. Heyecanı gittikçe artıyor, nefes alış verişleri hızlanıyordu. Cesaretini toplayıp, derin bir nefes aldı. Bir, iki, üç!

Ve bir gülümseme...

Eda Önal

Hayat Roman Mıdır?

Bir roman karakteriyim

Sevginin, acının ve insanların bulunduğu

Romanda her şeyin içindeyim

Yazarımın kendiliğinden yok olduğu

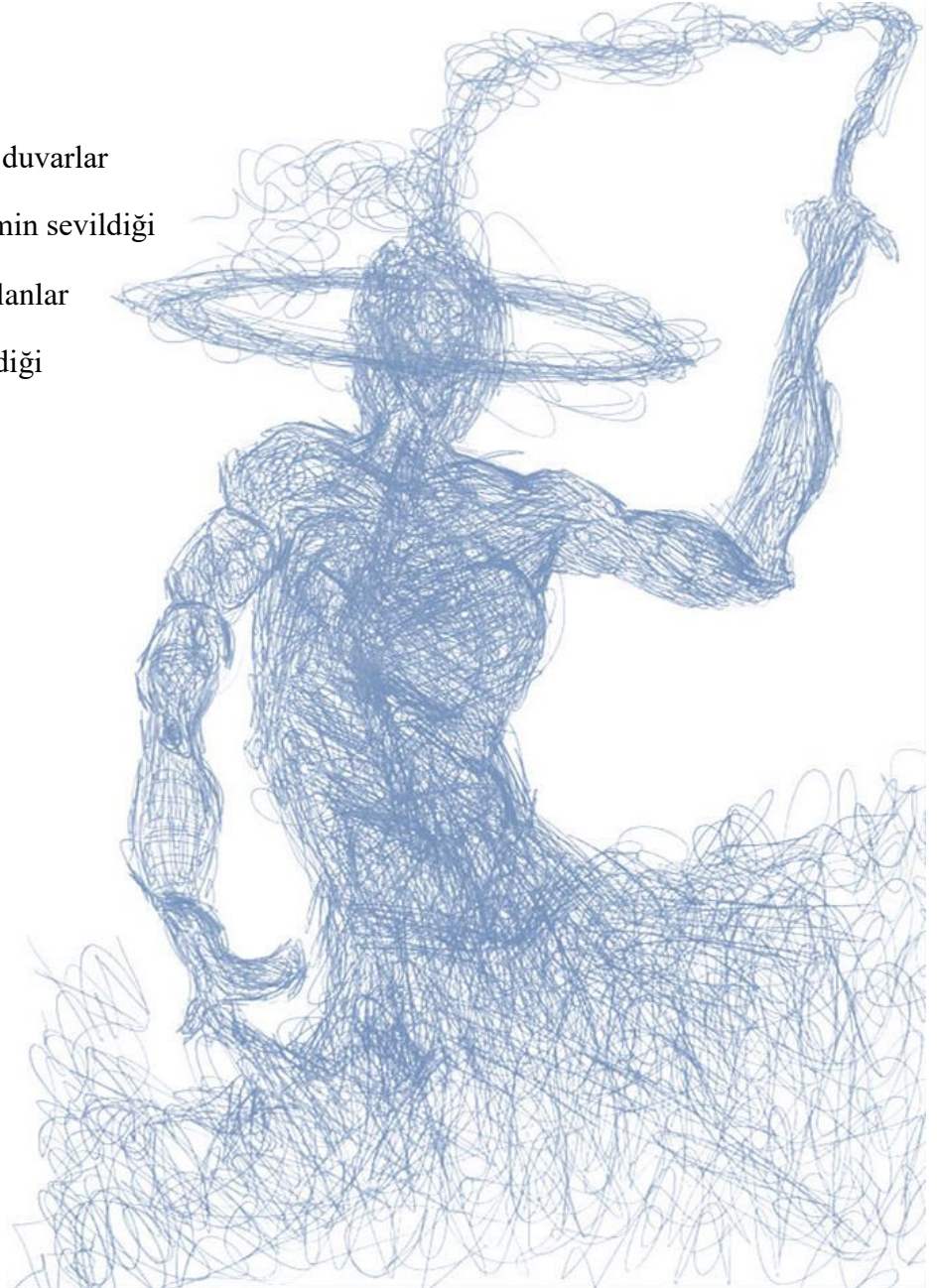
Kuralsız bir hikâyede.

Gözlerimin göremediği duvarlar

Kalbimin değil, bedenimin sevildiği

Korkak cesurlar gibi yalanlar

Herkesin kolayca söylediği

resim: Ada Duman

Melek Naz Tanrıkulu

KİRAZ AĞACI

Rüzgârla sallanan vücudum
toprağa sıkıca sarılıyor. Rüzgârı
sevindiriyor kollarımın çelimsiz hali.
İnatla esiyor üstüme. Bu bahçede tek
ağaç benmişim gibi.

Toprakla bir oluyorum.
Uzattıyorum köklerimi yeni sulanmış
toprağın en derinine. Parmaklarımın

üstünden geçenler ürpertiyor beni. Ama
hayır! Pes etmeyeceğim. Yarın gelecek
tombik yanaklım, bekleyeceğim. Gözü gibi baktığı ağaca bir şey olursa ne kadar üzülür.
Gövdemi dik tutacağım. Kollarımı sarıp uçmayacağım.

Rüzgâr gittiğinde gökyüzünü sarmaladı rengârenk ışık huzmeleri. Benim özlemim
burnumda tüterken, ileride bana doğru gelenler var. Küçük çocuk ve babası. Gövdeme
yaslanmışlar, kitap okuyorlar. Dediklerine göre pinokyo her yalan söylediğinde burnu
uzuyormuş. Pinokyo'nun burnu uzayınca burnunda bir yaprak oluyor, çok komik duruyor.
Neyse ki ben yalan söylemiyorum. Burnumdan sarkan bir yaprak yok. Gidiyorlar.

Birkaç kar tanesi, güneş ve yağmur geçiyor. Ellerim buruşmuş gözlerim buğulanmış.
Tombik yanaklımı bekliyorum. Kahverengi gözlerinin harelerini özenle gezdirsin istiyorum
üzerimde. “Artık gelmeyecek.” diyor bulutlar. Hayır, yine küçük elleriyle sevip kollayacak
beni. Burnum uzuyor. Yalan söylemiyorum. Burnum, geçiyor dallarımı. Benim halimi gören
güneş doğmuyor, bulutlar kaçıyor. Suyun dalgalandırdığı yansımamda görüyorum gerçekliği.

Resim: Ada Duman

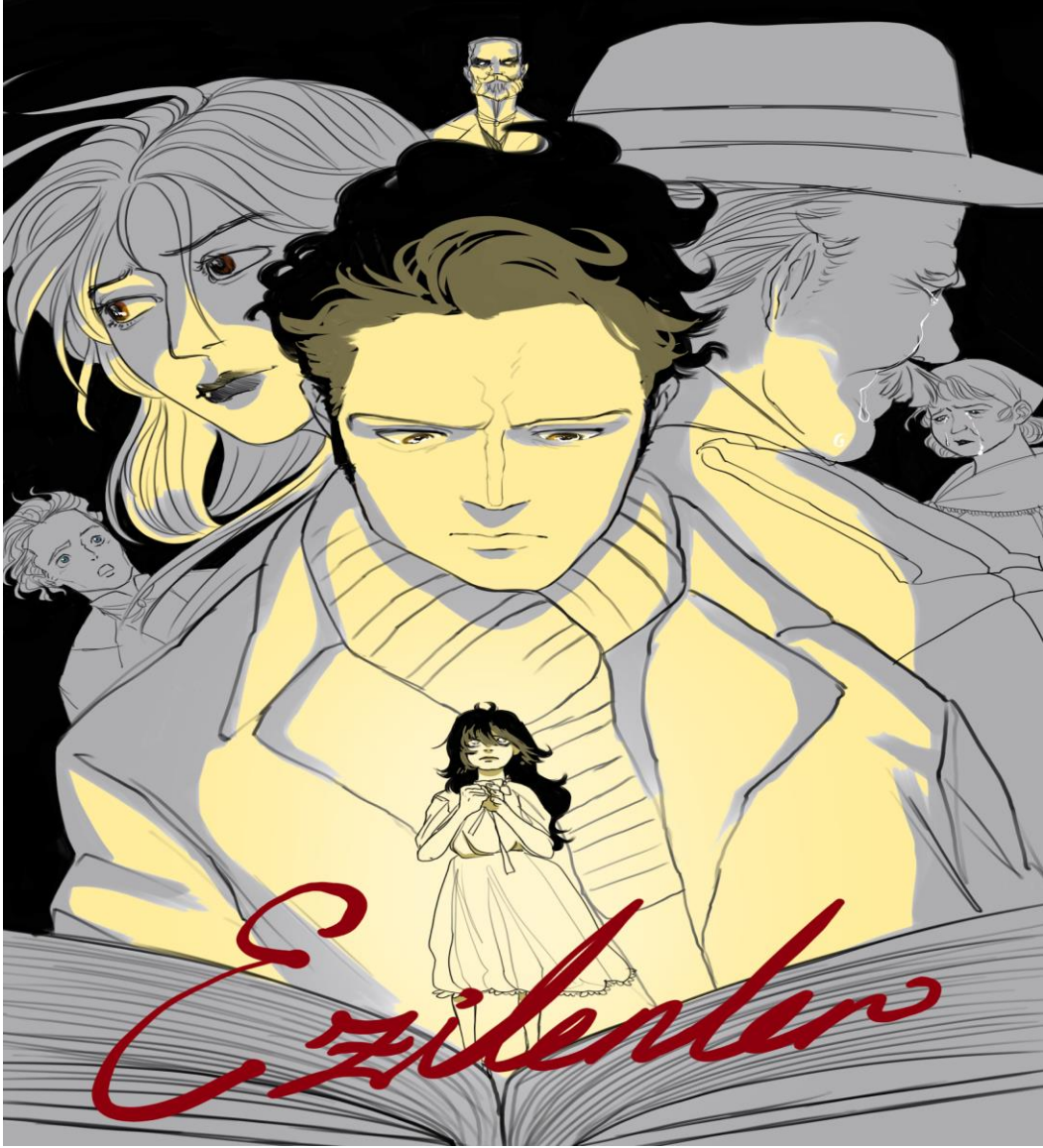
Seden Su Alver

Bir Otobüs Koltuğunun Günlüğü

Tekrardan 99Y otobüsündeyim. Önceden 99'daydım. Ne gerek var bu kadar çok değişiklik yapmaya. Cam kenarında oturuyordum, benim üstümde de başka biri. Minyon tipli, kıızıl kıvrıkcık saçlı bir genç kız oturuyordu. Kız telefonla hararetli tartışma içerisindeydi. Anladığım kadarıyla annesiyle tartışıyordu, yaklaşık yarım saat kadar bu böyle sürdü ve genç kız Feshane durağında indi. İner inmez üstüme yağ tulumu oturdu. Resmen altında yerle bir oldum. Tanrıdan tek dileğim adamın üstümden biran önce inmesiydi. Kalbim temizmiş ki dileğim gerçekleşti. Başka bir şey isteseymişim olacakmış. Adam Balat durağında indi.

Uzaktan yaşlı bir teyzenin bindiğini gördüm. Otobüsün içerisinde ayakta fazla beklememek için kucağıma oturmuştu. Tonton teyzeleri severim. Buruşuk ve lekeli elleriyle bastonunu iki bacağı arasına almıştı. Sırtını bana doğru yasladı. Sanki bütün bir ömrün verdiği, omuzlarında taşıdığı o yükü biraz da olsa azaltmak istercesine yaslamıştı sırtını bana tek güvencesi benmişim gibi. Yaşlıları severim ama her seferinde onları gördüğümde duygulanırım. Kim bilir nasıl şeyler yaşadılar, nasıl yükler taşıdılar sırtlarında tırmanılması zor bir dağ belirginleşti zamanla. Sonunda teyze Eminönü'nde inmişti. Topallaya topallaya Eminönü-Kadıköy vapuruna binmek için gişelerden geçmişti. O sırada da şoför otobüsü durağa bırakıp biraz mola vermeye gitmişti. Artık içeride kendimle baş başa kalmıştım. Bir yandan dinlenirken bir yandan da iç sesimi dinliyordum, gerçekten de buna ihtiyacım vardı. Ya ben de insan olsaydım o zaman ne yapardım? Nasıl davranırdım? Ne şekil yaşardım? Ben de mi toplu taşıma kullanırdım, toplu taşımayı bir amaç uğruna? Derken kapıdan içeri ellerinde yapışkan kağıtlar olan bir adam geldi. Baştan sona doğru bir dolu bir boş olacak şekilde kağıt yapıştırıyordu arkadaşlarımla yüzüne. Sıra bana gelmişti tam gözümün önüne yapıştırdı yapışkanlı kağıdı. Önümü göremiyordum. O esnada şoför gelmişti, onu sesinden tanımıştım. Adamla vedalaştıktan sonra kapıları açmıştı. Yolcular içeri giriyordu kimilerinin kartı abonmandı, kimininkilerin öğrenci, kimininkilerin ise yetişkin kartıydı. Bu sefer garip bir şekilde kimse oturmamıştı üstüme. Yanıma oturmuşlardı. A!.. Lanet olsun, göremiyordum kimin oturduğunu! Gerçi görsem ne değişecekti ama gerçekten de çok sinir bozucu. Otobüs bu sefer kalabalık değildi ki pek ses duyulmuyordu. Sessizliği bozan anons olmuştu: "Cibali-Kadir Has Üniversitesi". Yanımdaki kişi inmişti. Otobüse yeni yolcular biniyordu ve işte o ses beni güldüren o müthiş ses "Yetersiz bakiye". Kartın sahibi öğrenci olacak ki bir tartışma çıkmamıştı. Yanım bu sefer boştu cidden çok garip bir durumdu benim için. Günün tüm saatlerinde dolu olurdu otobüs oysaki. Tekrardan anons sesini duymuştum "Çeltik". Burada yanıma biri oturmuştu. Uzun saçlı olsa gerek saç uçları bana değiyordu, bu durum beni gıdıklıyordu. Ha ha!.. Birdenbire yüksek sesle şarkı söylemeye başladı bir yolcu. Bu bir erkek sesiydi ve bu ses benim en sevdiğim şarkıyı söylüyordu: Fikrimin İnce Gülü. Çırçır durağına kadar söyledi.

Çırçır'da inmişti. Onun yerine üç genç kız bindi. Biri üstüme, biri yanıma, biri ise önüme geçmişti. Kızlar sohbet etmeye başlamışlardı. Okul hakkında konuşuyorlardı. Biri bu sene üniversite sınavına girecekmiş, birinin dersleri çok düşükmüş diğeri okulu bile sallamadığını söyledi. Onlar da Yeşilpınar'da indiler. Şoför otobüsü son durağa bıraktı aynı zamanda da beni gecenin uzun kollarına.

Resim: Sümeyra İknur Çelenli

Sümeyra İknur Çelenli

Ezilenler Üzerine Bazı Düşünceler

Ezilenler, Dostoyevski okumak için güzel bir ilk adımdı. Genelde bana sunulan kitaplar için ne düşündüğüm sorulduğunda “beğendim” deyip geçmek isterim. Gerçek bir eleştiri için çok düşünmek lazım. Çok düşünmek için de çok zamanım olması lazım. Aniden, düşünmeden söyleyeceğim şeylerin yanlış olabileceği ya da anlatamayacağım korkusudur bu. Bu yüzden iki haftadır düşünüyorum. Aklıma birden fazla başlık şey geldi.

Evim dediğin yer, çatının altındakilerdir.

Evlat özlemi duyan İhmenevlerin evi soğuktur. Özellikle Nikolay İhmenev'i evinin bir yerinde hayal ettiğinizde eğer sinesteziye sahipseniz gri diye bağırırsınız. Dostoyevski oraya "gizlice ağlıyordu" ekler ve birden *gündedünlük(nostalji)* bir turuncu gelir gözünüze. Turuncu, nasıl da geçmişe özlem duyurur? Anadolu'da geçen dizilere ya da filmlere bakınız. Örneğin TRT'nin Gönül Dağı. Turuncu ve mavi bir palet fark edeceksiniz. Ya da klasikleşmiş başarılı filmlere bakınız. Örnek: The Godfather. Ne zaman filmdeki aile gösterilse, turuncu ve diğer sıcak renkleri göreceksiniz. Sıcak renklerimiz bize *gündedün* yaşatan. Gri ise bize şimdiki sorunlarımızı hatırlatır, Melankolik hissettirir. Bu yüzden klasik filmlerde çoğu masa başı iş yapan ofis çalışanları gri bir mekândadırlar. Filmlerden bu kadar örnek vermemin nedeni Dostoyevski'nin mekân-karakter ilişkisinin beni çok etkilemesidir. Filme de çevrilmiş 1991'de aslında. Bir buçuk saatlik film bana hitap etmese de, olur da izlerseniz, renkler konusundaki bakış açımıza katılacağımıza eminim.

Mekân ve karakterler arasında böyle bir ilişki olunca bir insanın eksikliği, evin nasıl görüldüğünü bile etkiler. Aynı şey eksik olan şahsın gittiği yere de yansır. Kapkaranlık, kırık dökük bir apartman dairesi. O kadar siyahtır ki tek renk mumun ışığı olur.

Çatının altında yaşayan her canlının kıymetini bilin, bilelim. Evi konuttan ayıran onlar çünkü, aile.

İnsanoğlu her türlü zenginliği büyütmeye devam ettikçe acı veren şeyler de bitmeyecek. Ama bu, gerçekten bir sorun mu?

İnsanoğlu iletişime muhtaçtır. Yalnız yaşaması çoğu zaman mümkün değildir. Ait olacak bir topluma ihtiyaç duyar. Bazı toplumlar sınıflara ayrılır. İnsan olduğu kişiye göre değil sınıfına göre yargılanır. Bu yargılama ister gözle görülür olsun ya da olmasın, sınıf ayrımı her yerde vardır.

"Fakir kal! Sakın zengin olma! Onlar gibi olma!" bunlar Nelly'in annesinin ona söyledikleri. Ne anlamak gerek bilmiyorum. Hiç dilenecek kadar fakir kalmadım. Ya da sevdiğim adam sırf beni babamın parası için kullanıp bir kenara atmadı. Nedeni bu mu olsa gerek Smithevna Hanım? Bu yüzden mi bu kadar korkuyoruz zenginlikten?

Çok güçlüler. Haksızlık. Hele bir de kötü kalplilerse, vay halimize! İyi ve saygılı davranalım ki başımıza bir şey gelmesin! Dikkatli olalım. Başka türlü zenginler de var ama şimdi değil mi? Hayırsever olanlar. Bir de safsalar, oh bugün de karnımız doycak! Mağduru oynayalım. İnsan hangi sınıfta olursa olsun değişmiyor. İstisnalar dışında umut var mı? Kimin umurunda, nasıl olsa ıstırap bitmeyecek. Uğraşmaya değmez. Aynı şey Ezilenler'de de var. İhmenev bey Prens Velkovski ile arkadaşlar iken ne kadar da övüyordu onu! Kolay para uğruna. Soyluluğa erişir erişmez Velkovski İhmenev Beyi hırsızlıkla suçladığında ne oldu? İhmenev bey daha dava açılmadan para kaybetmeye başladı. Sınıfçılıktan doğan acı hiçbir zaman bitmez.

Dostoyevski de ıstırabın bitmeyeceğini biliyor. Ama yaldızlı bir kilise kubbesi bir anda hayata âşık ediyor adamı. Dostoyevski de gösteriyor hayatın ne kadar çirkin ve haksızlıkla dolu olduğunu. Ama boş durmuyor. Sanatı var. İçine senin benim hayata nefretimi katıyor. Bazen öyle bir hayat gösteriyor ki oturduğun yerden kurgusal bir şahsa sinirleniyorsun. Onun mevkiindeki gerçek birine söyleyemeyeceğin şeyleri söylüyorsun. Çok özgürleştirici.

Ama sanat, edebiyat ve felsefe herkesin ihtiyacı olan bir şey de değil. O ihtiyaç piramidinin üst kısımlarında olan şeyler bunlar. Bütün günü çocuklarına bakarak geçiren bir kadın ne yapsın sanatı? Mesai üstüne mesai yapan bir adam eve geldiğinde felsefe mi yapacak? Toplum için sanatı destekliyoruz da topluma ne kadar gidiyor? Bireyselliği destekliyoruz da ülkenin bireyciliğe hazır olduğu mu var?

Ya işte, herkesin ayrı bir fikri var. Acı çekmek de varsın dilediği kadar isim değiştirsin kafadan kafaya. Sonuçta bu dünyada her sınıfın tadacağı bir şey de var: ölüm. Ölüme ulaşana kadar ıstırapla başa çıkmanın bir yolunu bulmak gerek. Sınıf fark etmeksizin; biriyle de bulunur, bir kitapta da bulunur, bir kâğıtla kalemle de bulunur. Dostoyevski'nin belki de kafama yerleştirdiği en önemli vaazı budur.

Rus Kültürü ve en sevdiğim bölüm:

Romanın fakir insanları anlattığını binlerce kez söyledik. Söyledik de, bizim fakir anlayışımıza ters düşen bazı şeyler var. Mesela, Nataşa ve Alyoşa çok zor geçinmelerine rağmen bir hizmetçileri “Mavra” var. Bu kadar parasızlıktan

şikâyet ederken onlar için yemek pişiren bir hizmetçi olduğunu okumak bana çok garip geldi. Ama sonradan öğrendim ki, Rusya'nın serf kültürü, diğer ülkelerin hizmetçi veya kölelik anlayışına göre bazı farklılıkları varmış. Erkekler ağır çiftçilik ve tarım işlerinde çalıştırılırken, kadınlar evlerde hizmetçilik yapıyorlar. Ve karşılığında ya hiç denecek kadar az ya da üç beş kuruş alıyorlar. Bu da aslında Rusya'daki hiçbir sınıfın masum olmadığının göstergesi. Dominant olmanın hayatta kalmanın tek yolu olduğu bir kültürde ezilmeyen kişi olamaz zaten!

Dostoyevski'nin bunu bilerek mi yaptığını bilmiyorum. Ama karakterlerin isimleri, hikâyedeki rollerine çok uyuyor. Örneğin: İvan, Tanrı'nın merhameti demek. İvan yani Vanya, sonuçta kendi derdi olmasa bile sevdiği kadın ve acıdığı kız için yapmadığı şey yok. Oradan buraya, buradan oraya koşturuyor hikâye boyunca. Yüce bir gücün merhamet gösterip, bu iki acınası hali düzeltmek için gönderdiği biri gibi. Başka bir örnek Aleksey. Savunmacı demek. Prens Aleksey dört yüz küsur sayfa boyunca, tarafından manipüle edildiği babasını savunuyor. Hatta sonlara doğru babasının isteği olmasına rağmen hala onun tarafında duruyor. Ama bu kadar saf bir karakter için şaşılacak bir şey değil.

Benim en beğendiğim kısım yedinci bölüm; İvan'ın bir akşam yemeğinde Prens Velkovski ile yüzleştiği bölüm. Prens Velkovski her ne kadar alt sınıftaki insanları aşağılayarak bundan kendine zevk çıkaran biri olsa da İvan'a nedenini merak ettiğim soruları soruyor: “Yalnız ikinci adam rolü oynamaktan bu kadar hoşlanmanızın nedenini bir türlü anlamıyorum. Alyoşa nişanınızı elinizden

aldıktan sonra siz de kendi adınıza Schillervari yırtınmaktan, onlar için çalışmaktan geri durmuyorsunuz... Kusura bakmayın ama bu oldukça çirkin yüce gönüllülük oyunundan hala nasıl usanmadığınıza şaşırıyorum! Ayıp doğrusu!” Ama bu soruyu yöneltme biçiminden Prens’in gönlünün rahatsız olduğunu söyleyebiliriz. Daha sonra İvan’a onun için zengin bir kız bulabileceğini ima ettiğinde, amacını çok daha net bir şekilde öğreniyoruz. Prens Alyoşa ile Natalya’nın ayrılması için ilk İvan’dan başlaması gerektiğini biliyor. Onu oyundan çıkardığında Natalya’yı avlamak çok daha kolay olacaktır. (Ek ve eğlenceli bir bilgi daha; Velkovski adının kökü Vol’dan geliyormuş. “Kurt” tan yani. Hikâyenin bu kısmına cuk oturuyor.) Tabii ki gönlü zengin İvan bunu reddediyor ve Prens’in arkadaşlık oyunlarını bırakıp asıl meseleye gelmesi için onu uyarıyor. Prens küçük bir fareyle oynadığını sanıp zevki sefasına bakarken, İvan bir anda geçmişte yaptığı sahtekârlıkları yüzüne vuruyor. Kimsenin bilmediği sahtekârlıklar. Bir kadını babasının parası için kullanıp, paralarla Rusya’ya kaçması gibi sahtekârlıklar.

Prens zaten sarhoş olmuş bile. Afallamaya başlıyor ve bir şeyler geveliyor: “Parayı geri istemişti çılgın kadın. Bana armağan etmişti oysaki! Kah kah kah! Parayı geri iade edersem onu mutsuz edebileceğimi düşündüm. Benim yüzümden mutsuz olmak, hayatının sonuna dek bana beddua etmek zevkinden onu mahrum bırakacaktım... İade etmedim. Böylece ‘Yüce gönüllülük büyüyüp göz kamaştırıcı bir hal aldıkça ondaki iğrenç bencillik de o ölçüde artar.’ tezim bir kez daha doğrulanıyor. Bu besbelli değil mi? Sözde beni yakalayacaktınız.” eninde sonunda İvan istediği gibi cevap veremese de, istediğini almış, prensin asıl amacını ve kişiliğini öğrenmiştir. Natalya’nın iyiliği için bu kadar uğraşan İvan sonunda kazanır. Natalya bu kadar dramadan kurtulur ve taşraya taşınırlar. İvan’ın eline hiçbir şey geçmez. Natalya ile birlikte olmazlar ama sanırım bu kadar şeyi de birlikte olmak için yapmamıştır. En saf halinde sevdiği için yapmıştır. Olur da biri en saf halde sevmeyi başarabilirse, yaşayacakları da az çok ezilmektir sanırım.

Yağmur Ceren Sorhan

Kayık ve Yolcular

Sözlerimin ne dudaklarımdan nehre yolculuğu başladı
Ne de gözlerimden anlayanlarla karşılaştırdı nehir
Yolcularım hep beklediler dudaklarımdan dökülsün diye kelimeler
Gözlerimden anlamayı düşünemediler
Değerim yoktu kalplerinde bende olduğu kadar anladım bunu
Anladım da kabullenmem zor oldu
İtiraz ediyorum, bu doğru değil?
Soruyorum sorular, cevaplar mümkün mü değil?
Gözlerinden kurtulmam gibi.
Olalım diye kırmızı kar yağdı, doğrunun zerresi bulunamadı.
İmkânsızdım
Doğrunun kaderiydi kalbinin esareti.

çizim: Ada Duman

İrem Nur Yiğit

(İçinde fırtına, kapı, yol, fasulye, lokomotif, sözcükleri geçen bir hikâye yazmak.)

SEL PANİĞİ

Anons camiden yapılıyordu. “Bugün akşama doğru sel olabilir elimizden geldiğince dışarı çıkmayalım.”

Anonslar sürekli tekrar ediyordu. Bu yüzden içimizi bir korku kapladı. Öğlen üç ya da dört gibi artan yağmur saat altı gibi daha da şiddetlenmişti. Fındık zamanı olduğu için dedem, eve yakın olan harmanda fındık bekçiliği yapıyor ve arabada uyuyordu. Harman gerçekten evimize yakındı, kapıdan çıkınca bir tepe, tepeyi çıkmak için bir araba yolu, tepenin sonunda bahçe ve sağında da harman vardı. Dedem evde olmadığı için de anneannem tabii ki telaşlıydı. Hava daha da kötüleşmişti. Sürekli şimşek çakıyordu. Balkondan baktığımızda etrafta birikmiş sular, dans ediyormuşçasına sallanan ağaçlar vardı. Rüzgârdan dolayı şebekelerde sorun vardı telefonlar arada çekiyordu. Dedemden haber alamayınca anneannem yanına kıyafet ve şemsiye alıp çıktı. Tepeyi çıkana kadar onu camdan izledim, tepeyi geçip beni aradıktan sonra içim biraz olsun rahatladı.

Elektrikler olmadığı için korkup yatağıma koştum. Yorganımın içine girdim, bu kendimi güvende hissettiriyordu. Telefonlar çekmediği için telefonumdan müzik dinlemeye başladım. Bir süre sonra uyumuşum. Saat ona doğru kuvvetli bir ses ile uyandım. Merakla kapıyı açtım, gelen yengemdi, etraf sadece elindeki fener ile aydınlanmış merdivenden aşağısı hâlâ çok karanlıktı. “Anneannenler seni aramış ulaşamamışlar, geliyorlarmış, yemeği ocağa koyacakmışsın.” dedi. “Tamam.” dedikten sonra heyecanla mutfağa koştum. Çekmecedeki mumu çıkarıp ocağın hemen yanındaki çakmakla mumu yaktım. Mutfak kocaman ve kare bir mutfaktı. Camın önünde çiçekler, köşeli uzun bir tezgâh, tezgâhın köşesinde bir ocak vardı. Yemekleri dolaptan çıkarıp hemen ocağa koydum. Yemeklerin arasında yöresel fasulye turşusu kavurması da vardı. Mutfak mükemmel kokuyordu. Fasulyeyi de tabağa koyduktan sonra sofrayı hazırladım. O sırada dedemler de gelmişti.

Mumların etrafa yaydığı ışıklar içinde yemeğimizi yedik sonrasında odama çekildim. Resim çizmeye karar vermiştim, ne çizeceğimi de galerimdeki son fotoğraf belirleyecekti. Hemen galerimi açtım. En son fotoğraf Çamlık Demiryolu Müzesi’ndeki bir lokomotifin fotoğrafıydı. Çizdikten sonra hemen uyudum. Uyandığımdaya ise bahçeye giden yolun biraz bozulduğunu, barajın hâlâ hızlı aktığını gördüm. Telefonlar çekiyor ve elektrikler de gelmişti. Birkaç gün sonra zaten İstanbul’a dönecektim.

Şahsenem Tepe

(İçinde fırtına, kapı, yol, fasulye, lokomotif, sözcükleri geçen bir hikâye yazmak.)

GİZEMLİ LOKOMOTİF PATİKASI

Arkasına baktığında epey yol aldığını gördü. Kamp yeri çoktan kaybolmuştu. Çok değil, en fazla bir saat önce kamp yerinin olduğu tarafa baktığında sadece pis bir ufuk parçası birikmişti. Saat fazla geç değildi ama hava kararmıştı. Fırtınanın yaklaştığını anladı. Bir an önce yiyecek bir şeyler bulup geri dönmek istedi. Arkadaşlarıyla iddialaşıp oraya tek gitmeyi kendi istemişti. Kamp alanına gelirken gördükleri küçük, sevimli kasabayı tekrar bulmak istiyordu. Ama onun yerine kendini harap olmuş kasvetli bir kasabada bulmuştu. Buranın daha önce böyle ıssız bir yer olmadığına emindi. Birkaç eve göz attı ama her yer terk edilmiş gibi duruyordu. En sonunda bir market bulup hızlıca içeri girdi. İçeride biri olup olmadığını kontrol etmek için birkaç kez seslendi. En sonunda karşısına yaşlı bir adam çıktı. Adamın çıktığı kapıya göz ucuyla bakmıştı ve pek iyi şeyler gördüğünü sanmıyordu. Adam çıkarken kapıyı üst üste üç kez kilitletiğinde gencin düşüncelerini desteklemişti. Yaşlı adamın bir şeyler saklıyordu ama genç adam şu an bununla ilgilenebileceğini düşünmüyordu. Bir süre reyonların arasında gezindikten sonra fasulye, konserve mısır ve biraz içeceklerle oradan çıkmak istedi. Reyonları gezdiği sırada yaşlı adam da homurdanarak onu takip etmişti. En sonunda oradan çıkınca rahatlamıştı. Ama bu fazla uzun sürmedi çünkü dışarı çıktığında yine daha önce görmediği bir şeyin orada durduğunu fark etti. Bu koca lokomotifin daha önce orada olmadığına emindi. Kendini lokomotife gitmekten alıkoyamadı. İçeri girdiği an bambaşka bir yerde bulmuştu kendini. Uzun patika yollar adeta kendini kaybetmesine sebep olmuştu. Lokomotiften geri çıkmak istedi ama çıkış yolunu bulamıyordu. Etrafta gezinip çıkmak için yol ararken birden marketteki yaşlı amca ile karşılaştı. Yaşlı adam ilk gördüğü halinden çok daha canlı ve enerjik duruyordu. Ne olduğunu anlayamamıştı. Yaşlı adamla konuşmak istedi ama adam onu duyuyor gibi görünmüyordu. Yine kendi kendine söyleniyordu. En sonunda heyecanla konuşmaya başladı.

“Gizemli Lokomotif Patikasına hoş geldin! Buraya pek insan uğramaz. Epey şanslısın.”

“Burası da neresi böyle? Bu saçmalığı keser misiniz lütfen? Geç olmadan arkadaşlarımın yanına dönmeliyim. Beni merak etmiş olmalılar.”

Yaşlı adamın suratı biraz asılmıştı.

“Buradan çıkmanın tek yolu sana soracağım bilmeceyi doğru cevaplamandır. Aksi halde burada benden sonraki bekçi olmak zorunda kalırsın.”

Bunu duyunca korkmuştu. Bu adam gibi burada yaşlanmak istemiyordu. Bilmeceyi çözmek zorundaydı. Yaşlı adam sordu:

“Uzun uzun otlar, içi dolu kurtlar. Söyle bakalım nedir bunun cevabı.”

Bilmeceyi duyunca umutsuzluğa kapıldı. Buradan asla çıkamayacağını düşünüyordu. Bu bilmece çok saçma gelmişti ona. Saatlerce düşündü, düşündü. Bilmeceyi hala çözememişti. Artık acıktığını hissedince marketten aldığı fasulye konservesini açmıştı. Kendi kendine fasulyelerle ilgili konuşurken aniden karşısında aydınlık bir yol belirmişti. Genç

adam neye uğradığını şaşırđı. Bilmecenin cevabının fasulye olduğunu anlaması biraz uzun sürse de sonuçta cevabı bulduğuna sevinmişti. Biraz alık biri gibi durduğu için Gizemli Lokomotif Kasabasından çıkmış olması yaşlı adamı da şaşırtmıştı. Gitmesini istemese de genci serbest bırakmak zorunda kaldı.

İleride görünen kapıdan çıktı. Kendini markete gittiğinde yaşlı adamın kilitlediği kapıdan çıkarken buldu. Arkadaşları da markete gelmiş bir şeyler yiyorlardı. Onları gördüğüne çok sevindi. Hepsine tek tek sarıldı ama başından geçenleri anlatmamaya karar verdi. Anlatsa da kendisine inanmayacaklarını biliyordu. Eve dönene kadar kamp alanında birlikte keyifli vakit geçirdiler.

Çizim: Sümevra İlknur Çelenli

Zeynep Ecem Kaynak

(İçinde fırtına, kapı, yol, fasulye, lokomotif, sözcükleri geçen bir hikâye yazmak.)

Özlem

Fırtınalı bir sabahı. Yağan karın şiddeti gitgide artarken, dağlar bembeyaz örtüyle kaplanıyordu. Tren gecikmişti. İşin kötü yanı bütün kıyafetleri ıslandığı için çok üşümüştü ve hasta olmak üzereydi. Geçen her saniye soğuk daha da iliklerine işliyordu. Sonunda lokomotifin gri dumanı kendini göstermeye başlamıştı. Tren gara yaklaşır yaklaşmaz gözüne güzel, manzaralı bir köşe kestirdi. Hemen trene atlayıp oraya oturdu. Biraz utangaç ve çekingen biri olduğu için insanlarla pek fazla görüşmeyi sevmezdi. Ne yazık ki korktuğu şey başına geldi ve tam karşısına bir aile oturdu. Küçük ve yaramaz bir çocukları vardı. Yerinde duramayan, sürekli etrafı gözlemlemek isteyen meraklı bir çocuktü. Ailesinin de bu durumdan çok çektiği belliydi çünkü artık ona göz kulak olmaktan bıkmışlardı. Babası sakince gazete okuyordu. Annesi de pek farksız değildi. O da sakince örgü örmeye dalmıştı.

Camdan dışarıyı izlemeye koyuldu. Kar yavaş yavaş etkisini yitirmeye başlamıştı. Artık daha sakin yağıyordu ve fırtına neredeyse dinmek üzereydi. Bu yüzden manzara daha rahat seçilebiliyordu ve görkemli dağlar boyunca uzanan çam ağaçları tamamen karla kaplanmıştı. Yol uzadıkça acıkmaya başlamıştı ve sonunda yanına aldığı konserveyi yemeye karar verdi. Kaşığı çıkardı, kapağı açtı, tam ağzına bir lokma atmak üzereyken küçük yaramaz çocuk bir anda zıplamaya başladı. Oyun oynamak istiyordu çünkü uzun süren yol iyice canını sıkmaya başlamıştı. Ailesinin onu durdurmaya çalışmasına rağmen o, inatla ayaklarını yere vuruyor, huysuz huysuz evde unuttukları oyuncaklarını istediği için ağlıyordu. Annesinin ona oyuncakları getirmenin mümkün olmadığını açıklamaya çalışmasına rağmen ağlamakta diretiyordu. Çocuk zıpladıkça vagon sürekli sallanıyordu ve o, fasulyesini yemeye çalıştıkça dökülüyordu. İşte insanları sevmemesinin nedeni de tam olarak buydu. Kendi istedikleri olmadığı sürece hep başkalarının mutluluklarını da engellerdi insanlar. Hele şu çocuklar... Sürekli ağlayıp sorun çıkarmaktan başka bildikleri bir şey yoktu. Saçma istekler için saatlerce ağlar, öldürana kadar herkesin huzurunu kaçıırır, olduktan sonra da hiçbir şey yokmuş gibi davranmaya devam ederlerdi.

Kapıda bir anda vagon görevlisi belirdi. Trenin varacağı durağa yaklaşmakta olduğunu söyledi. Herkesin yüzü gülmeye başladı. Artık oturmaktan bıkmışlardı ve bir an önce gidecekleri yere ulaşmak istiyorlardı. Yaklaşık on beş dakika sonra uzakta bir istasyon binası görüldü. Varmak üzerelerdi. Tren yavaşladıkça raylardan gıcırtilı sesler gelmeye başlamıştı. Sonunda durdular. Heyecanla bulunduğu vagonun dışarı fırlayıp gara geçti. Bir süre çevresine bakındı. Herkes kendisini karşılamaya gelen yakınlarıyla kucaklaşıyordu. Birden yalnız olduğunu anımsadı. Yine de kendini üzmemek istemedi. Çünkü güzel bir nedenden dolayı gelmişti buraya. Savaş sırasında ölen kardeşini ziyaret edecekti. Ne olursa olsun onun yanına mutsuz gitmek istemiyordu. Gözyaşlarını sildi, silkelenip kendine geldi. Kardeşine söz vermişti onun arkasından ağlamayacağına. Hemen gülümsemeye çalıştı. Yan taraftaki çiçekçiden birkaç karanfil aldı. Yoldan çevirdiği bir arabaya atlayıp kardeşinin mezarına gitti. Karanfilleri mezarın başına koydu. Onun için dualar etti. Sonunda iki kardeş bir araya gelmişti.

Berfin Mina Güvercin

Yitiriş

yaslandığım duvarların arkasında yüzlerce harabe
ettiğim yeminlerin her birinden dönüyorum şu günlerde
unuttum benliğimi ve bırakıp gittin beni bu halde
sözlerin sonu olmayan uçurumlardan ibaretken bile
koşulsuz inandım senin kurak sevgine
yeşerdi o zaman içimde
ve tutundum korkunç bir hayale
senin karanlık kalbinin ellerine

Durdurdum zamanı senin gözlerinde
ömrümü yitiriyorum
ve insan olduğumu hissediyorum aynı yitirişte
gidebilirsin sen benden
ben senden gitmekten çok
bitmeyi diliyorum bu günlerde
zamanımız azalıyor
ve ben seni yeniden yaratıyorum her gidişinde
duvarlarımız yıkılıyor
dönüşüyorum o harabelerden birine

İlayda İlhan

ÖLÜM ARTIK EN GÜZELİMDE

Bugün, iliklerime kadar ölümü hissedip, gözyaşlarım bitene kadar ağladım. Zaman zaman bana sarılışını, kokusunu, inci gibi dişleri ile gülüşünü anımsadım. *Saçlarını öyle yapma, annem! Yaş gözden de olsa gönülden geliyor diye geçirdim aklımdan. İçime, büyük bir sessizlikle boş bir şey yerleşti. Bir eksiklik hissettiren boş bir şey. Ama anneanne, çok dolaşmış.*

Annemin titreyen ellerini gördükçe içime kor alevler düştü, bir daha asla aynı olamayacağımı düşündüm. *Tarak yok mu? Getir benim tarağımı. Hırkamın cebinde.* İlk defa ölümle karşılaştım ve bunu babama sımsıkı sarıldığımda çok daha iyi anladım. *Anneanne, bu küçük siyah tarak mı? Hazırladılar, 445 km ötedeki anneannemin cansız bedenini toprağa teslim etmek için.*

Anneme bakamadım bile. *Evet, getir onu. Tarayayım saçlarını güzel kızımın.* Daha önce onu ağlarken gördüm ama ilk defa bu haykırışlarına kalbim kulak verdi. İçime içime işledi. *Al, anneanneciğim!* Annesine ithaf ettiği o güzel sözlerin sonunda “Neden anne?” diye haykırmasını kalbimle çok derinden duydum. Ona daha sıkı sarıldım. *Kızımın saçları, öyle güzel ki. Sakın onları kesmesin. Örsün mü anneanne, saçlarını?*

Onlarla gidemedim, kardeşlerime bakmak zorundaydım. Ev boşaldığında, karanlık da çöktü. Çok sıcaktı. *Aynı seninki gibi ör, anneanne.* Saatlerce tek gözyaşı dökmeden öylece düşündüm. Kapıdan teyzemin girdiğini görünce boşalmaya başladı gözyaşlarım. *Böyle mi? Hi, hıh!*

Teyzem konuştu, ben dinledim. “*Ölüm neydir, ya kızım?*” dedi ve devam etti. “*Ölüm, bir başlangıçtır. Ölüm, bir kurtuluş yoludur. Ölüm, gidenlerdir. Geride kalanlar, ölüdür. Ah güzel kızım, ebedi ve sonsuz olan bir tek Rabbimizdir.*”

İlerleyen yıllarda asla aklımdan çıkmayacağını düşündüğüm bu gece, bir şekilde etkisini yitirecek ve biz günlük yaşantımıza devam edeceğiz. *Benim kızım benim canım kanımdan ama benden çok daha güzel.* Ara ara anneanemi konuşacak ve ziyaretine gideceğiz. İlk günkü gibi gözyaşları dökecek, bir süre kendimize gelemeyeceğiz. Onu şimdiden çok özledim. *Hayır, sen daha güzelsin. Sen bizim evimizin en güzelisin.*

Bana her zaman *Benim güzel kızım* derdi. Asıl güzel oydu. En güzeldi o, benim güzelimdi...

Boccaccio ve Decameron

Yıl 1347, “Kara Veba” ya da halk arasındaki adıyla “Kara Ölüm” bütün Avrupa'yı kasıp kavurmaktadır. Şiddetli ateş, eklem ağrıları, mide bulantısı, ciltte şişkinlik ve lekeler... Kaynağı belli olmayan bu korkunç hastalık, birkaç yıl içinde milyonlarca insanın ölümüne yol açacaktır.

Tam bu devirde, hastalığın tanığı bir yazar, memleketinin halk hikâyelerini salgınla harmanlayarak kaleme alır. Yüzyıllar sonra “düzyazının öncüsü” olarak anılacak bu adam, dünya edebiyatının hikâye türündeki ilk eserini yazar: *Decameron*.

Kitap, dönemin Floransa'sında geçer. "Decameron" kelimesi Yunanca kökenli olup, “on gün” anlamına gelir. Salgından kaçmak için şehri terk eden yedi kadın ile üç

erkeğin, on gün boyunca anlattığı yüz hikâye konu edinilir. Hikâyelerin içeriği, Orta Çağ Avrupa'sının belli başlı mevzuları üzerinedir: menfaatçi din adamları, kadın-erkek ilişkileri, ihanetler, kahramanlıklar, dostluklar... Köylüsünden soylusuna, yaşlısından gencine herkesin her temada öyküsü anlatılır.

Boccaccio, bu eseriyle, zamane otoritesini de eleştirir, böylece Rönesans hümanizminin önemli temsilcilerinden biri haline gelir. Decameron'un, her salgın döneminde tekrardan gündeme gelmesi ise zamansız bir yapıt olduğunu kanıtlar niteliktedir. Bu yüz öyküden benim en sevdiğim ise, öldüğüne ve Araf'a gittiğine inandırılan Ferondo'nun başından geçenlerin anlatıldığı, üçüncü günün sekizinci hikâyesidir:

Ferondo, köyde eğlence çıkaran, kaba saba bir adamdır. Karısı, adamın bu hallerinden ve kıskançlığından kurtulması için çözüm aramaya başlar, sonunda başrahibe danışır. Adam ona, kocasının iyileşmesi için Araf'a gitmesi gerektiğini söyler, kadın buna inanır. Rahip, Ferondo'ya doğudan getirdiği özel bir tozu içirir. Bir süre sonra Ferondo bayılır, rahip ise adamın öldüğünü bütün köye inandırır. Adamı bir lahde koyarlar ve mahzene kapatırlar. Ferondo uyandığında kendini karanlık bir yerde bulur. Rahip kimliğini gizler ve kendisinin Araf'ta olduğunu, burada bir süre davranışlarından dolayı cezasını çekeceğini ve belki bir gün buradan çıkabileceğini söyler.

Aradan on ay geçer, Ferondo'ya dünyaya dönmesi söylenir. O gece adam, tekrar bir lahde konulur. Şafak söktüğünde, tekrar hayatta olduğunu anlar ve köyüne gider, bir daha kıskançlık yapmaz, iyileşmiştir.

Selen Solmaz

Sait Faik Abasıyanık'ın öyküsünden alıntılanan bir paragraf devam ettirilirse...

Dumanı Tüten Hatıralar

“Arkasına şöyle bakınca epey yol almış olduğunu gördü. Şehir çoktan kaybolmuştu. O tarafta pis bir ufuk parçası birikmişti.” Yaşlılığın verdiği ağırlıkla soluklana soluklana yürüyordu. Gün doğuyordu, güneş kızıl ışıklarını etrafa yayıyor, kuşlar ötüşüyordu.

Oraya vardığında elindekileri yere bırakıp peçeteyle alnındaki teri sildi. Tek bir bank vardı, oturdu. Ve ardından ceketinin iç cebindeki paketten bir tane aldı, yaktı. Dışarı üflediği duman bir geçit olmuş gibiydi. Geçmişe açılan kapının yuvasından sızan duman o hatıradan yeniden yer edinmesini sağlıyordu. Fakat bu sefer o, kendi gençliğini izleyen bir yabancından farksızdı. Zamanın ne denli hızlı geçtiği gerçeği bir kez daha yüzüne vururken hatıralara hapsolmuştu.

Gördüğü manzarada dört üniversiteli vardı. Heyecanla konuşuyorlardı. Beraber ilk kavgaları değildi ve son olmadığını da biliyorlardı. Üzerlerinde tatlı bir yorgunluk vardı. Bu yorgunluğa ve yüzlerinin dağılmasına rağmen birbirlerine bakıp gülüşüyorlardı.

Yaşlı adamın dudaklarından sarkan bir gülümseme oluşmuştu. Gençler hararetle konuşuyorlar ama sonra başka bir sonuca varıp kahkaha atıyorlardı. Parkta yankılanan gülüşler, insanların onlara bakmasına neden oluyordu ama hiçbiri bunu umursuyor gibi değildi. Güldüklerinde acıyan yaraları yüzünden arada duraksıyor ve yakınıyorlardı.

Bir nefesi daha ciğerlerine çekerek kendisini zehirlerken gençler arasındaki tartışma da dikkatini çekmişti. Gençlerden sarışın olanı, “Sen vurdun!” diye haykırıyor. Esmer olanı da, “Ben vurmam.” diyerek onunla inatlaşıyordu. Bakışları bankta oturan bir grup yaşlıya yönelmişti. “İleride biz!” dedi az önce iddialaşan sarışın. Bankta oturan ihtiyarlar gülümseyerek gençleri izlemeye devam etti. “Var mısın iddiasına?” cümlesi kurulurken serçe parmaklar havalandı. Bu ikilinin inatlaşması yüzünden diğer ikili de araya kaynamış olacaktı. “Kaç yaşına gelirse gelelim, aramızdaki bağlar kopsa bile her sene nisan ayının ilk pazarı, gün doğumunda burada olacağız. Geç kalan güzel bir pazar kahvaltısı ısmarlar.” Sarışının bu cümleleri üzerine esmer, “Seni beklerken güzel bir kahvaltı hayaliyle bir de keyif sigarası yakarım ben.” dedi dalga geçerek.

Parmaklar kenetlenmiş sözler verilmişti. O sırada yalnız oturan ihtiyar adam gözlerini açtı. Yanındaki banka bakmış ve o yaşlı grubu görememişti. “Neyse ki emekliliğim yattı, pazar kahvaltısı benden.” diyen tanıdık sesle beraber bakışlarını çevirmiş ve az önceki üç simanın yaş almış halleriyle karşılaşmıştı.

Tuna Sarıkuş

(İçinde fırtına, kapı, yol, fasulye, lokomotif, sözcükleri geçen bir hikâye yazmak.)

YOLCULUĞUN ŞANSI

Büyük bir gürültüyle uyandım ve kompartımanın perdesini araladığımda gökyüzünün gri bulutlarla kaplı olduğunu gördüm. Sürekli çakan şimşeklerin sesi bindiğim trenin lokomotifinden çıkan sestem daha güçlüydü ve dev bir fırtına üzerimize çökecek gibi görünüyordu. Daha önce hiç tren yolculuğuna çıkmamıştım ama bunu hep hayal etmişim çünkü tren yolculukları bana hep mistik ve gizemli gelir. Üç günlük bir yolculuktan bu ve pek çok kente uğrayacak olması benim için çok önemliydi.

Hiç bilmediğim uzaklara gitmek, yeni yerler ve yeni yüzler keşfetmek hep çekici gelir bana. Köyler, kasabalar, şehirler bir bir penceremin önünden geçip gidiyordu. Dağlar, ormanlar, ovalar ve bozkırlar arasında geçen yolculuğumda yaşadığım büyük kentin gürültüsü ve karmaşasından uzaklaşmak istediğimi fark ettim. Anons sesi beni kendime getirdi. Tren birazdan mola verecekti ve tam üç saat boş vaktim vardı. Kenti gezip bol bol fotoğraf çekebilirim. Fotoğraf makinesini babam hediye etmişti, evet biraz eskiydi ama işe yarar ve gösterişli bir makineydi. Yol boyunca doğa fotoğrafları çekmişim ve şimdi bu hiç bilmediğim şehrin fotoğraflarını çekecektim. Kentin sokakları ve eski yapıları dikkat çekiciydi, belki de biraz şehir merkezinin dışında kaldığı için çok bozulmamış, eski dokusunu korumuştur. Bol bol gezip fotoğraf çektikten sonra oldukça acıktığımı fark ettim. Gözümde bir tabela takıldı "köfteci anne" yazıyordu, işte tam aradığım şey diye düşündüm çünkü köfteye bayılırım. Ahşap kapının üzerindeki çingirak sesi müşteriyi karşılıyordu. Eski ahşap masa ve sandalyeleriyle salaş, sevimli bir yere benziyordu. Masalardan birine oturduğum anda yaşlı bir kadın yanıma gelip "Evet küçük bey, ne yemek istersiniz?" diye sordu. Gülümseyerek köfte lütfen dedim. Az sonra masaya biraz salata, kocaman kulplu demir bardaktan köpükleri taşan ayran ve taze fasulye koydu. İlgimi çektiğini anlamış olmalı ki "Bak evlat, bu benim en meşhur turşum hadi tadına bak bakalım beğenecek misin?" dedi. Tadına baktım. "Ellerinize sağlık gerçekten harika bir turşu" dedim.

Köftem gelmiş tam iştahla yerken birden ayaklarımın altında dolaşan küçük bir kedi fark ettim. Bir şey ister gibi bana bakıp kısık bir sesle miyavlıyordu. Bu kediciğim benim beş yıl önce kaybettiğim Şila isimli kedime o kadar çok benziyordu ki sanki yıllar sonra onu bulmuştum. Köftenin birazını ona verdim, büyük bir iştahla yedi, sanki günlerdir aç kalmıştı. O esnada yaşlı kadın gelip "Ah bu kediler doymak nedir bilmiyorlar, her gün besliyorum ama yine da insanları rahatsız ediyorlar, bir yolunu bulup yine içeri girmeyi başarıyorlar." diye sitem etti. Ben de önemli olmadığını ve kedileri çok sevdiğimi söyledim. Saatimi kontrol ettiğimde gitme vakti gelmişti, hemen hesabı ödedim, teşekkür edip lokantadan ayrıldım. Bu kentte mola vermek iyi gelmişti, sokaklarını öğrenmiş ve lezzetli yemeklerini tatmış olmanın mutluluğu vardı.

Trene binecekken tanıdık bir ses duydum: "Miyav!" Dönüp baktığımda küçük kediciğimin " Beni de yanına al!" der gibi bakışıyla karşılaştım, öyle az vaktim vardı ki hemen karar verdim ve küçük dostumu yanıma aldım. Bir zamanlar kaybettiğimde çok üzüldüm ağladığım kedimi hatırlatan bu küçük kediciği hiç bilmediğim uzaklarda hiç aklımda yokken bulmak şansım olmuştu.

Sıla Kurt

Sait Faik Abasıyanık'ın öyküsünden alıntılanan bir paragraf devam ettirilirse...

GERİDE KALANLAR

“Arkasına şöyle bakınca epey yol almış olduğunu gördü. Şehir çoktan kaybolmuştu. O tarafta pis ufuk parçası birikmişti.” Acı bir gülümsemeye şahit oluyordu hayatın bu denli ehemmiyetli değişimine ve bu değişimin kurbanına...

Onun için de zordu şehri ve şehirdekileri arkasına alıp gitmek, en zor olan da şehri güzelleştiren o masum adamı... O da kendinden emin değildi; ne doğru ne yanlış ayırt edemez olmuş, bilinçsizce cama yaslanmış, art arda geçen her bir ağacı sayıyordu. Keza o zaman anlayabilmişti o meşhur olan, herkesin aklına en az bir kez gelen o sorunun cevabını: kalana mı zordu hayat yoksa gidene mi? “Gidene zor tabii” diye iç geçirerek cevaplandırmıştı. Ona göre gidenin dönmesi yani verilen karardan dönmek, sanki bir denizde metrelerce batmış ve bir o kadar da gücümü yitirmiş bir adamın tekrardan yukarı çıkabilmek için çabalaması gibiydi. Denize atlamayı göze alabilmiş bir adam neden terk etmeyi göze aldığı hayata geri dönmek istesin ki?

Mesafeler çoğaldıkça ağaçları saymak daha da güçtü. Bir kadın düşünün; yavaşça güçten düşerken başkalarının buna tanıklık etmemesi için uzaklara giden bir kadın. Artık bu kadın yeni bir hayata açılıyordu; yeni yüzlerin, yeni kişiliklerin bulunduğu yeni bir hayata. Kim bilir belki de tüm bu yaptıkları bencil ve düşüncesizdi?

Yolculuğun sona erdiği vakit, soğuk bir otogarda birkaç parça eşya ve uzunca bir paltoyla kalakalmıştı. Yoldan geçen bir taksiyi durdurdu, derme çatma bir pansiyona doğru yol aldı. Bu sırada tüm düşünceleri onu gitgide daha da daraltıyordu tabii. Tek bir kelime etmeden her şeyi bırakıp ufuğa doğru yol almış bir kadın daha ne kadar yaşam ve hastalığı arasında savaş verebilirdi?

Pansiyona ulaştıklarında taksici kadına eşyaları için yardımcı olmuş ve kolayca yerleşmesini sağlamıştı. Yaşamı boyunca kalan zamanını burada geçirecek hatta belki son anlarını burada yaşayacaktı. Kaldığı odada sadece eski püskü bir koltuk, yatak ve çalışmayan bir televizyon bulunmaktaydı, bunlara karşın hiçbir memnuniyetsizlik yaşamamış aksine daha da huzurlu hissetmişti. Hayatın tüm zevklerinden kendini alıkoymuştu.

Bir süre sonra faydası dokunmayan ilaçlarını kesmişti. Çok hastaydı. Bir gün oradaki çalışanlar sayesinde odasında gülümser bir halde bulundu. Kadını gören her bir çalışan bu denli mutlu gözükmesine çokça şaşırılmıştı. Kim bilebilir ki belki de bu sevincinin arkasında çektiği son acı mı vardı?

Yağmur Avcı

Önceden konusu verilen hikâye yazmak. Konu: Kampa gitmek.

GERÇEKLEŞEMEYEN DÜŞLER

Hayatta her şey yarım kalmak zorunda mıdır? Her zaman bir şeylerin tadı damağımızda mı kalmalı...

Sonunda aylardır beklediğimiz yaz tatiline kavuşmuştuk. Artık sınav stresi yok, öğretmen, aile baskısı yok. Arkadaşlarım ile neredeyse bir yıldır ipe çektiğimiz kamp tatili gelip çatmıştı. İçimizde bir tek Mutlu'nun ehliyet olduğu için, hepimizi evlerimizden o alacaktı. Arabada yapmış olduğumuz kısa istişare sonucunda Belgrad ormanına gitmeye karar vermiştik. Uzun süren yolculuğumuzun sonunda çok güzel bir alanda durup, çadırlarımızı kurmaya başlamıştık. Simru ve ben bir Çadırda, Lal ile Mutlu da bir çadırda kalacaktı. Küçüklüğümüzden beri biriktirdiğimiz anılarımıza bir diğerini daha eklemek çok güzeldi. Mutlu, hep farklı bir çocuk olmuştu hiç erkek arkadaşı olmayan, bizim dışımızda kimseye güvenmeyen bir insandı. Simru ise onun tam tersi bir karaktere sahip olup birçok insana güvenebilirdi. Lal' e gelince, o hep bizim baş tacımızdı, sesini hiç duymamıştık. Bebekliğinde geçirdiği bir hastalık sebebiyle konuşamıyordu. Fakat âdeta gözler bize hep bir şeyler anlatıyordu. Bana gelirse, ben Vuslat. Babamı hiç tanımamış, annesi ve abisiyle hayatını süren biri. Bizi ortak noktada buluşturan şey her düştüğümüzde birlikte ayağa kalkardık. Çadırlarımızı kurmuş, güle oynaya kamp ateşimizi yakmaya çalışıyorduk. Güya çakmağı Simru getirecekti fakat akli beş karış havada olduğu için tabii ki unutmuştu. Mutlu ise çakmak taşı olduğunu iddia ettiği, ağacın dibinde bulmuş olduğu taşları bir birine çarpıştırarak ateş yakmaya çalışıyordu.

Elbette Simru'nun getirmeyi unutacağını tahmin ettiğim için çantamda bir kutu kibrit vardı.

Onları daha fazla yormamak için çantamdaki kibriti onlara vermiştim. Ateşimizi yakmış, sıcak

çikolatalarımızı yudumlayıp, anılarımızı konuşup gülüşüyorduk. Mutlu oturduğu yerden kalkıp arabaya doğru yöneldi. Anlamsız Bakışlarla onu beklerken, elindeki gitarı görmemizle

çizim Ada Duman

sevencimiz bir olmuştu. Mutlu'nun annesi çok küçükken gitar çalmayı çok istemiş fakat ailesi yüzünden çalamamış bu nedenle Mutlu'yu daha altı yaşındayken gitarla tanıştırmıştı. Bazı kafeteryalarda, akşamları canlı müzik yapacak kadar iyi çalışıyordu. Şarkılarımızı söyleyip iyice uykumuzun geldiğine karar verdiğimiz zaman çadırlarımıza çekilmiştik. Üç beş saat sonra telefon sesine uyanmışım. Mutlu telefonunu bizim çadırda unutmuştu. Zor da olsa montumu giyip Mutlu'yu uyandırmaya çalışmışım. Uykusu çok derin olduğu için zar zor uyandırabilmişim.

Bilinmeyen numara olduğu için de açmak istememişim. Mutlu uyanana kadar telefon çoktan kapanmıştı. Mutlu numarayı geri aradığında merakla kim olduğunu anlamaya çalışıyordum. Mutlu ise kısa ve net cevaplar veriyordu. Konuyu asla anlayamıyordum. Bir anda telefonun elinden düşmesiyle ne yapacağımı bilememişim. Lal de uyanmış ne olduğunu sorgular şekilde bakıyordu. Telefonda arayan ise Mutlu'nun annesinin doktoruymuş. Annesinin hayatını kaybettiğin telefonda söylemek zorunda kalmıştı, çünkü Mutlu'nun annesinden başka, annesinin de Mutlu'dan başka kimsesi yoktu. Mutlu üstündeki şoku atlatır atlatmaz, eşyalarımızı toplamaya başlamıştik. Ancak Mutlu hiç bir tepki vermiyordu. Mutlu'nun şu durumda araba kullanmasını istemediğim için, ehliyetim olmamasına rağmen, abimin öğrettiği kadar. Navigasyonu açıp, şoför koltuğuna geçmişim.

Hastaneye vardığımızda hepimizin yüzü kireç gibi olmuştu. Doktor bey Mutlu'ya morga girip girmemek istediğini sormuştu. Başıyla girmek istediğini onaylayan Mutlu, görevliyle morga girdi. Biraz içerde kaldıktan sonra yanımıza geldiğinde gözlerinin yaşlı ve kıpkırmızı olduğunu görünce koşup sarıldım. Kulağıma sadece üç kelime söylemişti "Kimsem kalmadı Vuslat!" Bunun üstüne hiçkırıklarına da engel olamayıp iyice ağlamaya başlamışım.

Aradan yıllar geçmiş olmasına rağmen hiçbirimiz bir daha kampa gitmemiştik. Mutlu ise annesinin mezarına gittiği zamanlar dışında asla gitar çalmamıştı. Hayatımızda birçok şey değişmişti. Değişmeyen tek bir şey bizim birbirimize olan bağlılığımızdı. Kamp ateşinin başındayken oraya annelerimiz ile birlikte geleceğimize dair söz vermiştik, bunun hayalini kurmuş ve buna inanmıştik. Olmadı, başaramadık.

Ayçe Su Demir

(İçinde fırtına, kapı, yol, fasulye, lokomotif, sözcükleri geçen bir hikâye yazmak.)

ŞANS

Yaklaşık iki saattir yürüyordum. Ellerim soğuktan kıpkırmızı olmuştu. Dayanmak zorundaydım. Hava da iyice kararmaya başlamıştı. Tek isteğim bu geceyi geçirebileceğim güvenli bir yer bulmaktı. Sabah başımın çaresine bakardım. Korkmaya başlamıştım. O kadar yol kat ettiğim hâlde kuş sesleri hariç hiçbir canlı izine rastlamamıştım. Ne bir ev ne de yoldan geçen bir araba... Kaybolmak değil, her zamankinden daha fazla yürümek ve biraz şehirden uzaklaşmak istemiştim sadece. Bunları düşünürken şiddetli bir rüzgâr esti. Rüzgârla birlikte ufak ufak kar taneleri düşmeye başladı. Küçükken ailemle beraber her kar yağdığında gece dışarı çıkar deliler gibi eğlenirdik. Üşüyüp eve geçince de annemin yaptığı fasulye yemeğinden yedik. Bu bizim evde gelenek hâline gelmiş bir şeydi. Şimdi fark ediyorum da geçmişte yaşadığımız her şey ne kadar da değerliymiş. Ailemi kaybettikten sonra ne kar yağdığında eskisi gibi eğlendim ne de fasulye yedim. Çünkü sadece annemin fasulye yemeğini severim. Bunları düşünürken tam karşımda eski, tahtadan bir ev duruyordu. Fırtına başladı. Eve koşarak gittim.

Tahmin ettiğim gibi kapı kilitliydi. Evin etrafında dolanırken bir camın kırık olduğunu fark ettim ve kendimi hemen içeri attım. İçerisi karanlıktı. Etrafa şöyle bir göz atarken bir el lambası buldum. Lambayı açtım. Pek fayda etmemişti, belli ki pili az kalmıştı. Pili bitmeden hemen etrafa bakındım. Sanırım uzun zamandır kimse yaşamıyordu. Duvarlar, merdiven altı hep örümcek ağı ile doluydu. Yukarı katta bebek battaniyesine benzer küçük bir battaniye vardı. Biraz tozlanmıştı ama bu geceyi atlatmam için bana yardımcı olabilirdi. Battaniyeye sarıldığım gibi çantamdan bisküvi çıkardım, biraz atıştırdım ve uyumaya çalıştım. Sabah uyandığımda bir kediyi battaniyemi paylaştığımı fark ettim. Gözleri yeşil, tüyleri sarı, beyaz ve kahverengi tonlarında çok güzel bir kediydi ve biraz da şişmandı. Birileri sahip çıkıyor olmalıydı. Çünkü bu ıssız yerde böyle sağlıklı görünmesi pek mümkün değildi. Bu kedi içime biraz da olsa umut serpmişti. Uyandığımı anlayınca hemen mırlamaya başladı. Biraz sevdim. Çantamı topladım, battaniyeyi yerine bıraktım ve camdan dışarı çıktım. Yine yola koyulmuştum. Ama bu sefer yalnız değildim. Kedi de yanımdaydı. Patilerinin üşüyebileceğini düşünerek kucağıma aldım. Yarım saat kadar yürüdük. Sonunda yeni sesler duymaya başlamıştım. Kulağıma hoş gelen bu lokomotif sesi beni heyecanlandırmıştı. Hızla ilerledim.

Orta yaşlarda, üzerinde üniforma olan biri karşıladı beni. Biraz şaşırmıştı. Burada ne yaptığımı sordu. Ben de başıma gelenleri anlattım. Biraz konuştuktan sonra öğrendim ki buradaki evler yıllar önce yıkılmış. Bu tren istasyonu da sadece işçilerin malzeme getirip götürmeleri için kullanılıyormuş. Biz konuşurken trenin kalkma zamanı gelmişti. Güvenliğe teşekkür edip yanından ayrıldım. Eve varmıştım. Ama yanımda şansımı da getirmiştim. Ailemi kaybedişimin beşinci yıldönümünde karşıma bir kedinin çıkması bana bunların hepsinin bir tesadüf olmadığını düşündürdü. Tam beş yıl sonra annemin tarifiyle fasulye yaptım ve kucağımda Şans ile kar manzarasına karşı yemeğimi yedim.

Muhammed Orhan İdil

Sait Faik'in bir öyküsünden alıntılanan bir paragraf devam ettirilirse...

Kırk İki¹

“Arkasına şöyle bakınca epey yol almış olduğunu gördü. Şehir çoktan kaybolmuştu. O tarafta pis bir ufuk parçası birikmişti.” Soğuk vücudunu sararken yorgun ve düşünceliydi. Eliyle yamalı paltosunun ceplerini yokladı. Üzeri 19. yüzyıl esintileri taşıyan motiflerle kaplı tablasını çıkarttı. Rüzgâra karşı zor bela yaktı ve yavaş yavaş yürümeye devam etti. Rengi solmuş eski, kahverengi deri çantasından çıkarttığı iki parça kuru etten birini bulantılı bir yüz ifadesiyle midesine indirirken sadık dostu köpeğine de bir parça vermeyi ihmal etmedi. İşin aslı köpekle de yeni tanışmıştı. Bu sessiz, yalnız ve karanlık şehirde canlı olduğunu hissettiren tek varlık bu yol arkadaşıydı.

Şehir bomboş ve sessizdi. Yollar gitgide daha fazla bozulmaya başlamıştı, kırsalın içerisine girmiş olmalıydı. Yakınlarda uçsuz bucaksız tarlalar hasat edilmeyi bekleyen meyve ağaçları... Temiz havayı içerisine çekerken yalnızlığın verdiği huzur şimdiye kadar hissettiği bütün her şeyden daha güzeldi. Gelen titreme hissi havanın soğuk olduğunu ona hatırlatırken ısınmak için bir yol aradı. Yol kenarındaki bir ağacın kovuğuna sığındı. Paltosunu yoklayıp cebinden kibrit kutusunu çıkarttı. Önündeki birkaç çalı çırpıyı bir araya getirdi, son kalan kibritlerden birkaçını birleştirip ufak bir ateş yaktı. Medeniyetin sembolü olan ateş içini ısıtmasa da içindeki kaybolmuşluk hissini bir an olsun uzaklaştırmaya yetmişti. Yorgun ama huzurluydu. Zar zor uykuya daldı. Uyandığında ateş sönmüş, soğuktan titriyordu. Gördüğü kâbuslar yüzünden ter içinde kalmıştı. Biraz daha boş boş etrafı izledikten sonra güç bela ayağa kalktı. Geride bıraktığı eski hayatını çoktan unutmuştu. Yeni bir hayat çok yakındaydı. Yürümeye devam etti. Fısıldamayla karışık bir konuşma sesiyle irkildi. O kadar dalgındı ki köpeğiyle konuştuğunu fark etmesi birkaç dakikasını almıştı. Durdu ve silkindi. Köpeğin sanki kelimesi kelimesine anlattıklarını anlarcasına düşünceli bakışları içerisine bir ürperti salarken yola devam etmeye karar verdi. Kafasının içindeki ses susmuyordu. “Neden yalnızım? Koca şehir binlerce insan hepsi bir anda nereye gitmiş olabilir?” Yalnızlık beraberinde getirdiği kısa süreli huzuru kaybettirirken içini saran şüphe ve korku onu cevapları araması için yürümesi gerektiğine ikna etmeye yetmişti. Saatler geçmiş bütün yol birbirine benzer tarlalar ve ağaçlarla süslenmişti. Yorgunluk hissi ve havanın kararmasıyla uyumak için bir sığınak aramaya koyuldu. Gözlerinin onun yanılttığını düşündü. Silkindi ve kendine geldiğinde gözlerine inanamadı. Dün gece uyuduğu ağaç kavuğu orada duruyordu. Dün yaktığı ateşten arda kalan külleri gördü. Hava artık zifiri karanlığın esiriydi. Tekrar bir ateş yaktı ve uyumak için paltosuna sıkı sıkı sarıldı. Karanlığın içinden gelen bir sesle irkildi. Ufak ve endişeli adımlarla sese doğru yöneldi. Şehirden beri tek bir kez havladığını

¹ Bu rakam Douglas Adams'ın yazdığı Galaksi Yolcusunun El Kitabı'nda evrenin anlamını sembolize ediyor.

duymadığı köpeği karanlığa dönmüş konuşuyordu. Korkudan titremeye başlamıştı. O anda köpek ona dönerek “Kaç, uyan! Her şey bir yalan.” diye haykırdı. Kafasının arkasındaki ılık akıntının sırtından aşağıya süzülüğünü fark etmesiyle bayılması bir oldu.

Yarı baygın yerde yatarken zar zor hatırlayabildiği son şey köpeğin yanında dikilerek “Oda 42.” demesi olmuştu. Korkunç bir şiddetle uyandı. Yanı başında koşuşturan hemşireleri anlamlandırmaya çalışırken bir önceki akşam yediği kuru etin tadı ağzına geliyordu. Çenesini oynatmaya çalıştı. Bu kuru et tadı dişlerini kasmaması için ağzına konan deri kayıştan geliyordu. Bütün o kargaşanın içinde odayı incelemeye koyuldu. Beyaz duvarlar süngerlerle kaplanmıştı. Damar yoluna karışan soğuk ilaç göz kapaklarını inanılmaz bir güç ile kapatmaya zorluyordu. Derin uykusuna dalmadan önce gördüğü son şey bembeyaz odanın kapısında boş gözler onu seyreden köpek oldu. Sanki bir şeyler söylemek istercesine ağzını oynatıyordu. Köpeğin bakışlarını takip etmeye çalıştı. Son gördüğü şey oda kapısında yazan 42 sayısı oldu.

Çizim: Ada Duman

Furkan Sezer Albayrak

(*Fırtına, kapı, yol, fasulye, lokomotif sözcükleri geçen bir hikâye yazmak.*)

Mektup

Alp Dağları'nda sıradan bir köy yaşamına sahip olan Ege, ailesiyle beraber geçimini hayvancılıkla ve tarım işleriyle sağlıyordu. Lüksten ve gösterişten uzak, sade bir hayata sahipti. Tarladan dönüşte annesinin ona akşam yemeğinde en sevdiği yemek olan kuru fasulyeyi yaptığını görmüş ve mutluluktan annesine sımsıkı sarılmıştı. Ama bu mutluluğu uzun sürmedi çünkü annesi ona çok mühim bir durum için uzak bir yere gitmesi ve elindeki mektubu dayısı Kenan'a ulaştırması gerektiğini söyledi. Annesi mektubu götüremezdi çünkü eşiyile kalıp köydeki işleri devam ettirmesi gerekiyordu. Annesinin suratındaki ciddiyeti fark eden Ege, nedenini sormadan istediği şeyi kabul etti ve ertesi gün tren yolculuğu yapmak üzere hazırlanmaya başladı. Yemeğini yedikten sonra dinlenmek üzere yatağına geçen Ege, başucuna en sevdiği oyuncağı kırmızı lokomotifini koydu ve yarın yapacakları hakkında biraz düşündü. Tam bunları düşünürken uyuyakaldı. Sabah olmuştu. Elini yüzünü yıkadıktan sonra saate baktığında geciktiğini gördü. Annesi ve babasına sarılıp vedalaştıktan sonra tren istasyonuna doğru yola çıktı.

İstasyona geldiğinde bilet almak için sıraya geçti ve bekledi. Sıra ona geldiğinde kumral saçlı, yeşil gözlü ve narin yüzlü, hoş bir görevli vardı. Görevli kadın biletini uzatıp: "Treniniz 11.15'te buradan kalkacak ve yaklaşık yedi saat sürecektir. İyi yolculuklar dilerim." dedi ve küçük bir gülümsemeye el salladı. Tren gelene kadar doğanın sessizliğiyle beraber bir bankta oturmuş ve çalışmaktan nasır tutmuş ellerine bakarak masum hayallere dalmıştı. Sonunda tren gelmişti hızlıca yerinden kalkıp biletinden numarasını kontrol ederek yerine oturmuştu. Hasat vaktinden dolayı içerisi oldukça boştu, Trende toplansan yolcu sayısı bir elin parmağını geçmezdi. Camdan dışarıyı izlerken kondüktör yanına geldi ve biletini kontrol etmek üzere göstermesini rica etti. Bu kısa denetlemeden sonra kafasını cama tekrardan çevirince dışarda yoğun bir sis bulutunun gökyüzünü çepeçevre sarmaladığını gördü. Hava gitgide daha da kararıyor ve kötüleşiyordu. Birden şimşekler koptu, fırtına belirdi ancak şaşırtıcı şekilde devamı gelmedi ve hava eski sükûnetine kavuştu.

Şehir merkezine vardığında trenden indi, çantasını sırtına alıp annesinin ona söylediği adrese doğru yola koyuldu. Çarpık kentleşme ve kirli hava başını döndürüyordu, her yerde korna sesleri, bağırışlar ve fazlasıyla insan vardı. Son geldiğinde şehir bu kadar kalabalık ve gürültülü değildi, insanlar ve yerler oldukça değişmişti. Bunca etmene rağmen yoluna devam etti. Adrese vardığında ise müstakil, az ışık alan bir eve denk geldi. Kapıyı tıklattı ve biraz bekledikten sonra dayısı kapıyı açtı. Yüzündeki kırışıklıkları, yorgun göz kapakları, çökmüş omuzları ve solgun sesiyle: "Hoş geldin, ben de seni bekliyordum evlat. Hadi gir içeri!" dedi. Hızlı adımlarla içeri girdi ve salona geçti. Dayısı ardından kapıyı kapatırken: "Mektup yanında mı?" dedi. Sabırsız gözlerle bakan Ege: "Evet ama neler olduğunu bilmeye hakkım var sanırım değil mi? O kadar uzak yoldan önemsiz bir şey için gelmiş olamam herhalde." dedi. Dayısı ayağa kalktı ve: "Bunun için zamanımız yok. Acele et hemen gitmemiz gerek!"

dedi. Ne olduğuna anlam veremeyen Ege, dikkatsizliği sonucu duvara çarpıp yere yığıldı. Gözlerini açar açmaz kör edici bir ışık hemen tepesinde duruyordu. Kafasını sola çevirdiğinde hemşire şaşkın bir şekilde bakıyordu. “Sonunda! Tanrı’ya bin şükür sonunda uyandı!” diye bağırdı. Hemşire, Ege’ye dört yüz elli iki gündür komada olduğunu ve trafik kazası sonucu sol bacağını kaybettiğini söyledi. Tüm bu olanların şokuyla beraber Ege, gözlerini dayısının yanında tekrar açma umuduyla sınıksız kapattı.

Eda Önal

Yalnızız

Kalbimin derinliklerinde,
Kimsenin hissetmediği bir yer.
Yıpratıcı günlerin gecelerinde,
Kendimi kabullenemediğim bir yer.
Ama kendim olduğum tek yer.

Yıldırım gibi vuran duygular
Ve bunları tetikleyen insanlar
Çevremi saranlar
Ardından içimi kemirenler
Düşüncesiz zalimler!

Uğultuların eşliğindeki sükûnet
Zihinleri susturmak lazım
Duymamak lazım insanları
Karartıyorlar gökyüzünü

Sıla Nur Karakaya

Güneşli Günler

Hava soğuk, bir kedinin üşümesi kadar soğuk. Bir kuşun yuvasını bırakması kadar gri. Sessizlik otobüsteki insanların kanına işlemiş durumda. Etrafa bakıyorum. Bir dünya hengâmesinde herkes. Buna ben de dâhilim. Kediler de dâhil. Kuşlar da...

Dikkatle bakmaya devam ediyorum. Solumda bir adam başını cama yaslamış duruyor. Endişeli gibi. Sağımda bir kadın sessizce kitabını okuyor. Okuduğu kitabın adına bakınca anlıyorum kaşlarının çatılmasını, gülümsemesini, durmasını... Başka bir adam ise uyuyor. İşten eve gidiyor olmalı diye düşünüyorum. Karşımdaki kadının saçları sarı. Buğdaylar kadar sarı. Gözleri açık kahve. Kafasının içinde ne var bilmem ama dışında montuyla aynı renk bir bere var. Kulağında kulaklık. Gözleri dolmuş etrafa bakıyor. Yutkunuyorum. Ben de çok kez gözlerim dolu döndüm eve diye geçiriyorum içimden. Sonra gözlerimin dolu dolu olduğu zamanlar geliyor aklıma. Düşünüyorum sebeplerini. Düşünüyorum çünkü o kadının neden gözlerinin dolduğunu sormaya cesaretim yok. Zihnimden onun gözlerinin dolmasına uygun bir şey arıyorum. Aldatılmış olabilir, ailesi ile problemi vardır, arkadaşları bir şey yapmıştır. Veya evlidir eşi ile sıkıntı yaşamıştır. Belki çocuğu ölmüştür... İhtimallerim gitgide artıyor. Kadın düğmeye basınca orada duran çocuğa kayıyor ikimizin de gözleri. Buğulanmış cama resimler yapıyor. Kalp, çiçek, bulut, güneş... Kadın buruk bir tebessüm yerleştiriyor yüzüne.

O an anlıyorum işte. Bu dünya hengâmesinde güneşli, çiçekli ve kalpli günlerin, senelerin, mevsimlerin artık sadece çocukların yaptığı resimlerde canlanabileceğini...

Selen Solmaz

SERENAD

Konu bakımından oldukça zengin olan bu roman, üniversite çalışanı otuz altı yaşındaki Maya Duran'ın, elli dokuz yılın ardından İstanbul'a tekrar gelen seksen yedi yaşındaki Alman Profesör Maximillian Wagner'i karşılaşmasıyla başlar. Monoton bir hayatı olan Maya Duran, profesörün gizemli hikâyesine merak salmasıyla aynı zamanda kendi ailesine ve dünya tarihine ilişkin bazı sırları da öğrenir.

Müziğin, bilimin, tarihin, edebiyatın ve sanatın kusursuzca işlendiği bu eserde, yakın tarihimizle ilgili üstü kapalı kalmış olaylar gerçekliğiyle ele alınır. Yazar; Nazi dönemi Almanya, Yahudilerinin buhranlı, zor dönemini, Türklerin yaşadığı zorlukları, iktidarların zalimliğini, neredeyse hiç bilinmeyen Struma olayını, Mavi Alayı, Maximillian Wagner eşi ve Nadia'nın dokunaklı aşkını mükemmel bir olay örgüsüyle harmanlayıp okuyucuya sunar.

Erkek bir yazardan başkahramanı kadın olan bir roman... Ne denir, takdir edilesi. Kitabın dili oldukça akıcı, sıkmayan hatta insanı merakta bırakan olaylara yer veriyor. Güzel bir olay örgüsüyle birlikte biraz da tarihi olayları öğrenmek isteyen okuyuculara tavsiye edilebilecek bir kitap. Her ne kadar kurgusal bir roman olsa da Maya'nın atalarındaki tesadüfler üstüne bir de Wagner'in aşk hayatı beni irrite edecek seviyeye getirdi. Profesörün hayatı bir kitap konusu olma niteliği taşıyacak kadar önemli iken birçok sayfayı Maya'nın ergenlik çağındaki çocuğuyla sorunlarını okumakla geçirmek de boğucuydu. Wagner'in hikâyesine varana kadar sabır testinden geçmiş olduğumu söylemeden edemeyeceğim.

Kitapta beni en çok etkileyen olay Struma olayıydı. Nadia'nın bu olayda kurban gitmesi, olayı zihnimde daha unutulmaz kıldı. Nadia ve Maximillian gerçekliğinden şüphe edeceğim kadar gerçektiler sanki. Onların aşkı en safıydı. Sevdiği kadın adına bir serenad (*Serenade für Nadia*) besteleyecek kadar saf aşk ve o dönemde, iktidarın zalimliği sonucu yerini öteki dünyaya bırakan trajik bir aşk!

Kitapta beni ağlatan insanoğlunun zulmünü okumak mıydı, Wagner ve Nadia'nın aşkı mıydı, yoksa kitabın sonu muydu? Şudur diyemiyorum, belki de hepsiydi. Kitaptan ayrılmak zordu. Fazlasıyla etkileyici, uzun bir süre atmosferinden çıkamayacağım bir serüvendi. Kitapta geçtiği gibi “Çünkü ancak hikayesi anlatılan insanlar var oluyordu.”

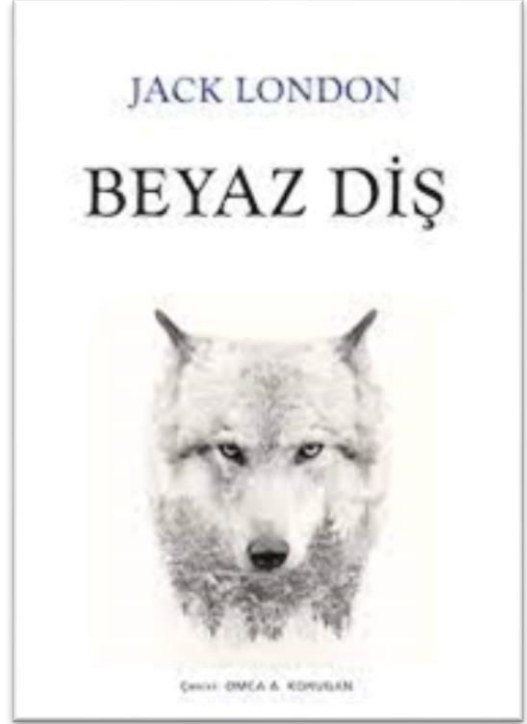
Onlar zihnimde var olacak üç kişi. Elveda Maya Duran, elveda Maximillian Wagner, elveda Nadia Katharina Wagner!

Mustafa Emir Karakurt

BEYAZ DIŞ'İ OKUMAK

Öncelikle söylemeliyim ki Jack London'un iyi bir yazar olduğunu bilmeme rağmen yine de beklentimin üzerinde bir kitaptı. Bundan yıllar önce okuduğumda küçüktüm ve yalnızca bir kurdun hikâyesi olarak yorumlamıştım. Şimdi bir daha okuyunca kitabın derinliğini fark ettim.

Yaşam mücadelesi, hayatta kalma, var oluş gibi konuları iligine kadar işlemiş, natüralist bir anlayışla yazıldığından her şey bütün çıplaklığıyla verilmiş, oldukça gerçekçi ele alınmıştı. Bunu bu kadar başarılı kullanabilmesinin nedenlerinden biri de gençliğinde bizzat maceralara atılmış birçok deneyim elde etmiş olması olabilir. Kitabın üç bölümden oluşması da güzel bir kurgu olmuş. Okuyucuyu ufak da olsa bir ters köşeye getiriyor. İlk iki bölümde Beyaz Diş'in annesi ve geçmişinden bahsederken üçüncü bölümde ana karakterimize erişiyoruz. Kitabı ikinci okuyuşumda varlık ve bilgi felsefesinin özellikle kitabın başlarında ağırlıklı olduğunu gördüm. Kitabın Beyaz Diş kısmının başında uzun süre bir mağarada kalınması ve Beyaz Diş'in hayat hakkındaki bilgilerini orada şekillendirmeye çalışması, Platon'un mağara alegorisi göndermesidir. Ayrıca kitap boyunca, birinci elden bilginin deneyimle kazanıldığı, doğuştan gelmediği anlatılıyor. Bu görüşe de empirizm adı verilir. Ayrıca insanın geçmişten beri doğa üstünde ne kadar baskın ve etkili olduğu anlatılıyor. Özgürlüğüne düşkün Beyaz Diş bir noktada insanlar tarafından şiddet kullanılarak ağır bir şekilde evcilleştiriyor. Bundan "kölelik" diye bahsediliyor ki bu zaten kitabın konusunu belirliyor.

Beyaz Diş, önce Kızılderililerle tanışıyor sonrasında da üç tane sahibi oluyor. Bu sahiplerden biri ve ilki onu ne seviyor ne de kötü davranıyor, orta halli davranıyor. Sonrasında bir ticaret sonucu köpeğe sahip olan sahibi ise ona çok kötü davranıyor ve onu kafese kapatıp diğer köpeklerle dövüştürüyor. Son sahibi ise onu ölmek üzereyken kötü sahibinden alıyor ve ona dünyanın sevgisini sunuyor. Böylece Beyaz Diş üç türlü sahiplik de görmüş oluyor. Bu sahiplere hayvan bakış açısıyla Beyaz Diş'in tanrıymış gibi bakması ise isabetli olmuş. Jack London bir kurdun davranışlarını kitaba o kadar iyi geçirmiş ki bazen sanki bir belgesel izliyormuşum etkisine kapıldım. Hiçbir tuhafılık yok. Hepsini gerçekten bir kurdun davranışları. Kısacası hayvan seviyorsanız, kısa bir kitap arayışındaysanız ve dünya klasiklerini merak ediyorsanız okumanızı tavsiye ederim.

Elif Su Parçal

Bir Roman Kahramanı: Zebercet

Anayurt Otelinin Zebercet'i geçmişte yaşayan, kendini Keçecizadelerin sonuncusu olarak gören, bence takıntıları olan ve karakteri oturmamış silik bir karakter. Zebercet modern çağın yalnızlığını iliklerine kadar yaşayan bir karakterdir. Kendini otelle özdeşleştirir ve otele hapseder. Anayurt oteli bence bir sığınak ve Zebercet'in ta kendisi. Zebercet'in evi, Zebercet'in sosyal alanı, Zebercet'in korkuları.

Anladığım kadarıyla Zebercet'in geleceği yoktu. Kitap kahramanımız da bunu içten içe biliyor ama dile getiremiyordu. Zebercet'in bastırılmış bir psikolojisi vardı. Bu psikolojisi de gecikmeli Ankara treniyle gelen kadınla birlikte ortaya yavaş yavaş çıkmaya başlıyor. Böylelikle Zebercet korkularıyla, takıntılarıyla yüzleşmeye başlıyor ki bu durum onun geleceğini de etkiliyor. Kendini dışa açmaya başlaması karakter gelişimi için önemli bir rol oynuyor b ujjjjhkkınmyuana göre. O kadından sonra karakterin bilinçaltı da ortaya çıkmaya başlıyor zaten.

Zebercet ilerleyen günlerde gecikmeli Ankara treniyle gelen kadının tekrar gelmeyeceğini anlayınca oteli herkese kapatıyor hatta kadının kaldığı odayı kesinlikle bir başkasına açmıyor, içindeki eşyalara dokunmuyordu. Hatta kitabın bir kısmında Zebercet odadaki çay bardağını yanlışlıkla düşürüyor. Totemin bozulduğuna inandığı için aynı oranda içinde çay kalan bir bardağı yine aynı yere koyuyor.

Kitaptaki önemli olaylardan bahsedersen kendini emekli subay olarak tanıtan şahsın otelden ayrılması, çünkü bu şahıs belirli bir süre otelde kalıyor ve her gün zebercetle birlikteler. Şimdi bu adam otelden ayrılıyor ve bu ayrılışı Zebercet' in huzurunu bozuyor. Bana göre bu olaydan sonra Zebercet gerçek yalnızlığının o anda farkına varıyor.

İkinci olay ise Zebercet kendini Keçecizadelerin sonuncusu olarak görüyor. Aslında öyle değil, bu Zebercet'in aşağılık kompleksi. Keçecizadelerden kimsenin otelde kalmadığını, soy isminin otel kayıt defterine işlenmediğini görüyor ve kendi ismiyle de kimsenin otelde kalmadığını görüyor. Bence Zebercet isminin yaşatılmama korkusunu yaşıyor çünkü ebesi, Zebercet'in annesinin karnında yedi ay durabildiği için ona anlamsız bir isim koyuyor. İsimlerin yazılmaması yine dönüp dolaşıp Zebercet'in bastırılmış yalnızlığını canlandırıyor. Bence Anayurt Oteli korku filmi gibi, çünkü Zebercet orada hapsolmuş bir şekilde yaşıyor hatta bu otel Zebercet'in bile kâbusu.

Zebercet'in geleceği yoktu. Geçmişini yarı yarıya vardı, günümüzde bile tam olarak yaşayamıyor gününü arıyordu. Yaşadığı bütün olaylara da bakarsak bu durum

bir nevi sonunu getiriyor. Ortalıkçı kadın, emekli subay, kestaneci, oteldeki kara kedi, Ekrem, gecikmeli Ankara treniyle gelen kadın; bunların hepsi Zebercet'in sonunu getirdi.

Yusuf Atılgan, gerçekten Zebercet'in iç dünyasını çok güzel yansıtmış. Kendiyle verdiği savaş güzel işlenmişti. İlk başta kitap bana ağır geldi fakat okuduğuma değdi.

Selin Kargül

Franz Kafka "Babaya Mektup"

Çekya asıllı Franz Kafka'nın önemli eserlerinden biri olan Babaya Mektup, yazarın kendi yaşamını konu aldığı eseridir. Mektup şeklinde olan eser, Kafka'nın iç dünyasını ve çocukluk travmalarını tüm gerçekliğiyle yansıtır. Yazar, eserin son sayfasına kadar akıcı bir üslupla babasına olan duygularını satırlara dökmüş ve hislerini birer birer sıralamıştır.

Çocukluğunu baskıcı bir babayla geçiren Kafka, babası Herman Kafka'nın himayesinde yetişmiş ve onun kurallarıyla büyümek zorunda kalmıştır. Babası çevik, dinamik, zeki bir adamken; oğlu hayal ettiği evladın tam tersidir.

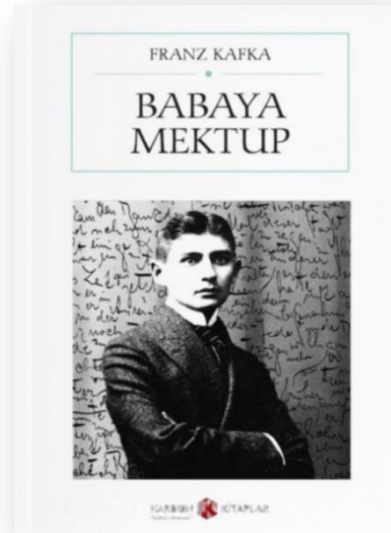
Oğlunun kendisi gibi olmasını isteyen baba, evladını adeta bir asker gibi yetiştirmeye çalışır. Onu diğer kardeşinden ayırır ve aşağılar, fikirlerini önemsemez, uğraşlarını yok sayar ve her fırsatta hakaretler savurur. Bu şekilde oğlunun kendisine benzeyebileceğini zanneder fakat yanılır. Her geçen gün içine kapanık birini yetiştirir ve bunun etkileri yaşı ilerledikçe görülür. Çocukluğu boyunca babasının hakaretlerine ve psikolojik baskısına maruz kalan çocuk, kendini değersiz ve faydasız hisseden biri haline dönüşür.

"Senin etkinden tamamen bağımsız yetişmiş olsaydım bile, yine de senin gönlüne göre bir insan olamayacaktım."

"Yapım gereği tembel değilim muhtemelen, ama benim yapacak iş yoktu. Değersizdim, mahkum edilmiş, çiğnenmişim."

için

Yazarın kitabı yazmaktaki amacı ise, babasına karşı söylemekten korktuğu öfkesinden, pişmanlıklarından veya kırgınlıklarından kurtulmak istemesidir. Hayatının hiçbir anında yüzüne karşı söyleyemediği her duyguyu kitabın her sayfasına adeta ilmek ilmek işlemiştir. Sadece nefretini değil, kimi zaman sevgisini de dile getirmiştir. Aslında okurken dikkatinizi çekecek şeylerden biri de bu. Yazarın aynı zamanda babasına karşı olan hayranlığı. Pek çok kez satırlarında onun gibi biri olmayı dilediğini ve onun mükemmel olduğunu vurgulamış. Belki de babasına olan öfkesinin altında yatan sebeplerden biri de babasına layık bir oğul ya da onun gibi biri olamayışındandır. Ama bana kalırsa kırgınlığı diğer duygularına oldukça ağır basıyor. Ayrıca pek çok noktada yazara katıldığımı söyleyebilirim. Ebeveynlerin görevi

çocuğunun hayatına müdahale etmek, kararlarını küçümsemek veya karar almasına müsaade etmemek değildir. Destek olmak, yol gösterici olmak ve tam anlamıyla sevmektir.

“...ve onun böylesi bir hiç olduğum yönündeki kahredici düşüncesiyle yıllar sonra bile acı çektim.”

“Evlenmek, bir aile kurmak, gelecek tüm çocukları kabullenmek, onları bu güvensiz dünyada yaşatmak ve hatta biraz da yol göstermek, benim inancıma göre bir insanın başarabileceği en yüce şeydir.”

Ayçe Su Demir

Kürk Mantolu Madonna

Kürk Mantolu Madonna, Sabahattin Ali'nin 1943 yılında yayımladığı bir romanıdır. Kitapta başkarakter Raif Efendi'nin acıklı hayat hikayesi anlatılmıştır.

Raif Efendi içine kapanık ve dış dünyaya uyum sağlayamamış bir karakterdir. Yaşamı süresince başkalarının istediği bir insan olarak hayatını sürdürmüştür. Ancak gerçekten yaşadığını hissettiği tek bir anısı olmuştur ve bunu günlüğüne yazmıştır.

Roman aslında üç ana tema etrafında şekilleniyor: Aşk, yalnızlık ve yabancılaşma. Kürk Mantolu Madonna, daha çok bir aşk romanı olarak görünse de aslında bir insanın yalnızlaşma sürecine ve topluma yabancılaşmasına tanık oluyoruz. Psikolojik tahliller çerçevesinde bu yabancılaşma ve yalnızlık duygusunu Sabahattin Ali çok başarılı bir şekilde anlatıyor ve okurken bize bu hisleri adeta yaşıyormuşçasına hissettiriyor.

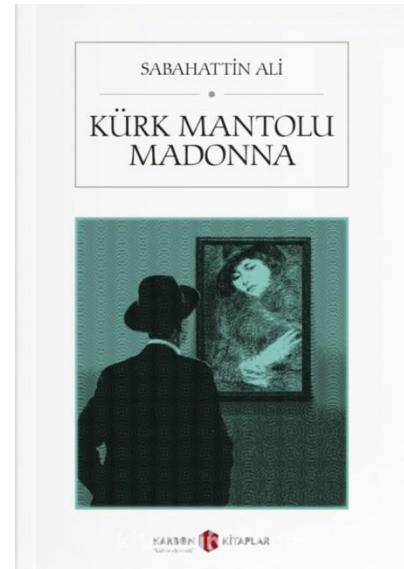
“Aşk hiç de sizin söylediğiniz basit sempati veya bazen derin olabilen sevgi değildir. O büsbütün başka, bizim tahlil edemediğimiz öyle bir histir ki, nereden geldiğini bilmediğimiz gibi, günün birinde nereye kaçıp gittiğini de bilmeyiz.”

Kürk Mantolu Madonna, bitirdikten sonra bile hemen etkisinden çıkamadığım bir kitap oldu. Belki de bu kadar etkisinde kalmamın sebebi Sabahattin Ali'nin seçtiği karakterlerin içimizden geçen duyguları yaşıyor olmaları olabilir. Bence bu roman her insanın kendinden bir parça bulabileceği bir kitap. Ayrıca Raif Efendi'nin aşka dair saflığı ve Maria'nın erkeklere karşı güvensizliğinin bir araya gelmesi onların aşkının içimize bu kadar işleminin nedeni olabilir.

“Seni seviyorum... Deli gibi değil, gayet akli başında olarak seviyorum...”

“Bilhassa tahammül edemediğim bir şey, kadının erkek karşısında her zaman pasif kalmaya mecbur oluşu...”

Neden? Niçin daima biz kaçacağız ve siz kovalayacaksınız? Niçin daima biz teslim olacağız ve siz teslim alacaksınız? Niçin sizin yalvarışlarınızda bile bir tahakküm, bizim reddedişlerimizde bile bir aciz bulunacak?”

Emel Çarkçı

Atölyede En Çok Tartışılan Konular:

Öyküme nasıl başlamalıyım? Sihirli “İlk cümle” diye bir şey var mı?

Bazı yazarlar ilk cümleyi bulma derdinden kurtulmak için epigraf kullanırlar. Ünlü bir yazar ya da şairden alıntı yaparak metne başlarlar. Bazı yazarlar, ilk cümleyi bulana kadar ilham bekler, ilk cümleden sonrası nasıl olsa kendi yolunu bulur, diye düşünür. Bazı yazarlar ise ilk cümle saplantısına karşı çıkar. Bir sahneyi canlandırarak ya da diyalogla metne giriş yapar. Düzeltmeler esnasında ilk cümle yer değiştirebilir, tamamen metinden atılabilir.

Genel geçer bir yöntemden bahsetmek zor.

Özel bir ortama ihtiyacım var mı?

Eskiden beri yazmak için özel bir ortam gerektiği düşünülür. Loş bir ışık, yazı masası, güzel bir manzaraya bakan pencere... Yazar, cümleleri arasında kısa molalar vererek şehre uzaktan bakar sonra önünde uzanan manzaranın verdiği ilhamla yazmaya devam eder. Nedim şiirlerini boğaza bakan evinin çatısında yazarmış, Tevfik Fikret'n Aşşyan'ı ünlüdür, Sait Faik Burgazada'da yaşamış...

Oysa birçok yazar, mesela Ursula Le Guin mutfakta yazarmış, bazıları kalabalık kafelerde yazdığını söyler. Hiç de hayalimizdeki gibi değil. Belki de en güzel cümle bir otobüs durağında gelir aklımıza. Kim bilebilir? Gerçekçi yazarlar gün içinde küçük notlar almış. Atölyede etrafa bakıp not alarak öykü kurgulamaya çalıştık. Çok güzel metinler çıktı. Bazen böyle küçük gerçekçi yöntemler yaratıcılığımızı tetikleyebilir.

Özel bir ortam beklememek gerektiğini düşünüyorum.

Kitap okumak yazmayı nasıl etkiler?

Kitap okumak, film seyretmek, gözlem yapmak, dinlemek, bunlar bizim iç dünyamızı zenginleştiren ve bazı konuları düşünmemizi sağlayan, zihnimizi harekete geçiren eylemler. Bu anlamda iyi öyküler ya da şiirler yazmak istiyorsak mutlaka bakış açımızı geliştirmeliyiz. Ayrıca kitapları ilk okumanın ardından ikinci defa okumak gerekir, yazarın kullandığı teknikleri fark etmek, anlatmak istediklerini daha iyi yorumlayabilmek için.

İlk yazdığım gibi kalmalı mı? Cümleleri düzenlersem aynı duygu kalır mı?

İlk yazdığımız metin taslaktır. Taslağı oluştururken olabildiğince özgür olmak, kalemi serbest bırakmak gerekir. Aradan bir hafta on gün geçtikten sonra soğukkanlı bir şekilde tekrar baktığımızda metnin düzeltilecek, değiştirilecek yanlarını görürüz. Anlatmak istediğimizi tam anlatabilmiş miyiz, cümle bozuklukları var mı, gereksiz cümleler, yinelemeler kullanmış mıyız, kurguda mantık hataları var mı, sözcükler uygun mu diye gözden geçiririz. Yazmaya yeni başlayanlar, heyecan duydukları için metinlerinin ilk haline dokunulsun istemiyor bazen. Hâlbuki bir ressam günlerce resmini geliştirmek için uğraşüyor, farklı teknikler kullanıyor. Diğer sanat eserlerinde olduğu gibi edebi metinler de asla bir seferde yazılmaz. Üzerinde günlerce hatta bazen aylarca çalışmak gerekir. Anlık reflekslerle yazılan metinler herhangi bir sanatsal değer taşımaz. Bu yüzden eleştirilmekten kaçınmamalıyız. Ancak bu şekilde nitelikli metinler ortaya koyabiliriz. Duygularımız ve düşüncelerimiz her

zaman bizim zihnimize varlığını sürdürür. Metne uymayan güzel bir cümleyi attığımızda onu kaybetmeyiz. O başka bir yazıda kendiliğinden ortaya çıkar.

Başlık nasıl koyulur?

Öyküyü ya da şiiri tamamladıktan sonra başlık koymak daha iyi olur. Önce ortaya nasıl bir metin çıkmış, onu görmeliyiz. Sait Faik bir öyküsünde bu konudan bahseder, başlıkları öykünün belirgin konusu hakkında değil de ikinci planda olan ve asıl konuyu sezdirenen bir iki kelimeyi seçerek belirlediğini söyler. Bu fikre katılıyorum. Ayrıca başlık uzun olmamalı, en fazla üç kelimedenden oluşmalıdır.

Lise öğrencilerinin yaptığı yaygın hatalar nelerdir?

Genelde öykülerde yabancı isimlerin kullanıldığını görüyorum. İnternet ortamında, olay ağırlıklı, dedikodu benzeri öyküler çok yaygın. Edebiyatın bir yaratı olduğunu unutmamak lazım.

Bazı öğrenciler de roman yazmak gibi daha yolun başında birçok hata yapacakları, yorulup yarıda bırakacakları, tamamlasalar da nitelikli bir ürün ortaya koymalarının hayli zor olacağı türler seçiyor. Hâlbuki nitelikli bir eser ortaya koymak iğneyle kuyu kazmaya benzer. Edebiyat uzun soluklu bir iştir.

Yazdıklarımı yayın organlarına yollarken nelere dikkat etmeliyim?

Dergi, e-dergi, blog, internet sitesi olabilir. Öncelikle orada yayınlanan yazıları okumak, yayın çizgisinin uygun olup olmadığına bakmak gerekir. Maile word(.doc/.docx) dosyası olarak ekleyip dosyanın adını yazar-metin başlığı olarak yazmalıyız. Mailin konu kısmına öykü/şiir olduğu belirtilir ve mailin iletisine de kendinizle ilgili kısa bilgi verip yayınlanması dileğiyle ekteki dosyayı yolladığınızı belirtirsiniz. Bir yazıyı birden fazla yere yollamamanız gerekir. Yolladıktan sonra vazgeçerseniz “yazımı geri çekiyorum” diye haber verebilirsiniz. Yayın ilkeleri zaten duyurulduysa onu dikkate alırsınız.

**ALIBEYKÖY ANADOLU
LİSESİ**